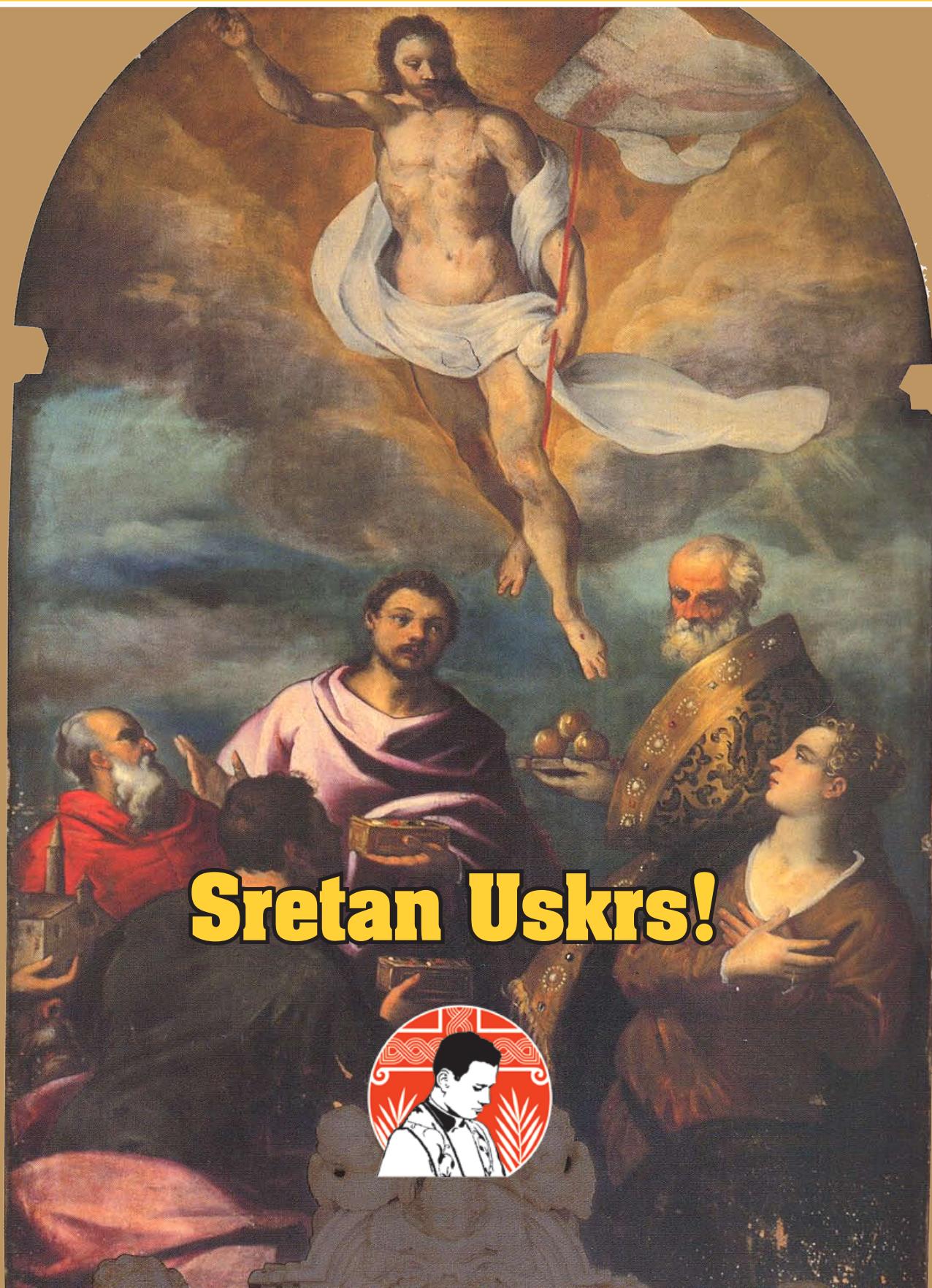

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 4/339 | GODINA XXXIII | CIJENA 10 KN

TRAVANJ 2014.

Poštovani čitatelji Ladonje,

u jeku smo slavlja najvećeg blagdana, blagdana Isusova uskrsnuća. Hvala Bogu da nas iz godine u godinu blagdani koje slavimo prate u našem životu i kao da dolaze onda kad nam je najpotrebnije.

I ove godine Uskrs slavimo kao blagdan ohrabrenja i nade, kao odraz Božjeg djelovanja u znaku pobjede dobra nad zlim odnosno ljubavi nad mržnjom. I te kako nam i ovog trenutka puno znači poruka vazmeneih blagdana. Sve naše žrtve i križni putevi koji nas prate, svi naši padovi i iskušenja, nisu svrha samima sebi i nemaju zadnju riječ, već nas vode preko kalvarije prema uskrsnuću. I kao što smo tijekom korizme nastojali proživljavati Isusovu muku, kao što smo se suočavali s Njegovom osamljenošću i zaboravom od svih, onda kada Mu je bilo najteže, tako i mi danas osjećamo da gotovo nemamo kome vjerovati. Da su mnoge ovozemne veličine upitne, da i oni koji bi trebali biti uzor, često nisu. Zahvaljujući vjeri u Isusovo uskrsnuće, možemo se nositi sa svim tim iskušenjima jer smo krštenjem povezani s onim koji nas neće iznevjeriti ni napustiti, kao što nije napustio ni svoga sina, Isusa

Krista. Stoga vijest da je Isusa iz Nazareta, pravednika, ubijenog na križu, Bog uskrisio treći dan od mrtvih, koja je prostrujala Palestinom, a onda i cijelim svijetom, nema za cilj prenijeti samo jedan povijesni događaj, već je to odgovor i na naše muke i probleme, nepravde i nepoštenja s kojima se suočavamo u svom sadašnjem životu. Vjerovati u Isusovo uskrsnuće ponajprije znači vjerovati svjedocima koji su susreli uskrsloga Krista, vjerovati njima jer su postali novi ljudi, koji su snagom te vjere imali hrabrosti životom svjedočiti vjeru. Pitanje koje se svima nama postavlja u jeku uskrsnoga slavlja jest: Po čemu ćemo mi biti novi ljudi nakon ovih vazmenih blagdana? Što će to biti novo u našem životu nakon što smo i ove godine posvjedočili svoju vjeru u Isusovo uskrsnuće? Po čemu će drugi, poglavito oni s kojima dijelimo ovaj život, na nama prepoznati da smo mi oni koji vjeruju u uskrsnuće i život vječni? Na ova smo pitanja pozvani odgovoriti svojim životom i djelovanjem. Tu nam vjerojatno neće puno pomoći ni raznovrsni bogati blagdanski meniji, ni sva sila obojanih jaja, ni mnoštvo pilića ni zečeva. Tu su na ispitnu naša kršćanska odgovornost i dosljednost. Isusovo se uskrsnuće ne svjedoči samo lijepom tradicijom i površnim običajima koji

VILIM GRBAC

nas ničim ne obvezuju. Isusovo se uskrsnuće svjedoči zajedništvom, požrtvovnošću i ljubavlju. Knjiga Djela apostolska svjedoči nam kako je prva Crkva i u najtežim vremenima progostva na taj način živjela poslanje, „bili su jedno srce i jedna duša“. To bi i nama trebalo biti nadahnuće da i među nama uskrsne osjećaj za prave vrijednosti, kao što su pravednost, poštenje, odricanje, požrtvovnost, i to baš danas kada izgleda da za te vrijednosti nema ni sluha ni osjećaja. Daj, Bože, da i u našim obiteljima uskrsne osjećaj za druge, da zaslugom vjere u uskrsnuće bude u njima više ljubavi i međusobnog poštovanja. Vjerujemo da je i našem blaženiku Miroslavu Bulešiću vjera u Isusovo uskrsnuće bila sagra i ohrabrenje za mučeničko svjedočanstvo. Neka i nama ovi vazmeni blagdani budu na pomoć u ovozemnom životu i nada da ćemo i mi doživjeti zoru vlastitog uskrsnuća. Poštovani čitatelji Ladonje, neka vam svima bude blagoslovjen Uskrs!

Podjela službe akolitata

LABIN U pondjeljak 24. ožujka 2014., u predvečerje blagdana Blagovijesti, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša podijelio je službu akolitata bogoslovu Želimiru Bagavcu iz Labina. Svečanost u župnoj crkvi Gospe Fatimske započela je bogoslovom novopostavljenog kipa Majke Božje na prostoru ispred crkve i novog murala sakralne tematike u lijevom kružnom atriju crkve. Na početku misnog slavlja okupljenima se obratio župnik domaćin vlc. Blaž Bošnjaković, uputivši pozdrave i dobrodošlicu Biskupu, rektoru riječke bogoslovije preč. Sanjinu Francetiću i svim nazočnim svećenicima, kao i okupljenim vjernicima. Osim župnog zbara misno su slavljene pjesmom uzveličali i bogoslovi riječke bogoslovije. S obzirom da je bilo predvečerje Blagovijesti te se slavila misa blagdana Navještenja Gospodinova, Biskup se u prigodnoj homiliji osvrnuo na dogadjaj andelova navještenja Blaženoj Djevici Mariji i njezina spremna prihvatanja Božje volje. Spomenuvši primjer mnogih starozavjetnih proroka koji su se na neki način opirali Božjem pozivu, Propovjednik je pozvao okupljene da se zapitaju koliko su spremni riječima Blažene Djevice Marije „neka bude volja tvoja“ prepustiti se volji Božjoj.

U nastavku homilije Biskup je objasnio pojам službe akolitata, nakon koje dolazi đakonat te prezbiterat. Služba akolita ustanovljena je u 3. stoljeću kao pomoć đakonom i svećenicima; akolit može dijeliti svetu pričest te izložiti presveto za Euharistijsko klanjanje. Bogoslovia, gdje se kandidati tijekom studija i duhovne pripreme spremaju za svećeničko zvanje, ujedno je i jedno dugoročno propitkivanje i preispitivanje odluke ulaska u svećeništvo jer, rekao je Propovjednik, daleko je bolje, slijedom nutarnjeg osjećaja, biti dobar čovjek, nego, ustrajući u pogrešnim porivima, biti loš svećenik. Izrazivši zadovoljstvo što ta župa ima kandidata za svećeništvo, Biskup je, naglasivši kako jedino Bog daje zvanja, pozvao sve oku-

pljene na molitvu za nova duhovna zvanja te preporučio sve svećenike i bogoslove u njihove molitve. Pružanjem kaleža i patene te izgovaranjem molitvenog zaviza i blagoslovne molitve Ordinarij je kandidata postavio u službu akolite te zaključio obrednim riječima preporuke „budi takav da možeš dostojno služiti stolu Gospodnjem i stolu Crkve“.

Nakon završnih zahvala župnika vlc. Bošnjakovića bogoslovi su izveli još nekoliko prigodnih pjesama te prigodan igro-kaz neverbalnog kazališta o veličini i blagoslovu darivanja.

Na kraju je preč. Francetić kratko predstavio riječku bogosloviju Ivana Pavla II., gdje se trenutno za svećeništvo priprema 26 bogoslova i 3 propedeuta kao kandidati za pet biskupiju. Rektor je sve pozvao na molitvu za toliko potrebna nova svećenička zvanja. (L/G. K.)

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik:

Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika:

Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisak/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovica: Uskrsli Krist i sveci, Leonardo Corona (Murano 1561- 1605.), Župna crkva sv. Kuzme i Damjana - Fažana

ISUS JE USKRSNUO! ALELUJA!

Radost uskrsnog jutra već se stoljećima obznanjuje svim ljudima: Isus je uskrsnuo. Pobijedio je smrt. Više ne može umrijeti. On zauvijek živi – vječno živi. Taj vječni život Isus nudi i nama. Poziva nas da ga slijedimo, da budemo s njim ovdje i u vječnosti. Da budemo vječno radosni i sretni.

Zašto se Bog toliko brine za čovjeka? Zašto ga traži, prati, nudi svoju milost, pomoć? Samo je jedan odgovor: Bog ljubi čovjeka. Čovjek je Božje stvorenje. Slika i prilika Božja. Ovdje rado pokušavamo usporediti Boga s dobrom majkom koja se s puno ljubavi brine za svoje dijete. Ali Bog je u ljubavi mnogo veći i od dobre

majke, još se više brine za svakog čovjeka. Dapače, Bog čini nešto što je nama nezamislivo: daruje nam svoga Sina koji se žrtvovaо za sve nas. Hoće da se svi ljudi po njemu spase.

A kako čovjek odgovara na tu Božju ljubav?

Naša stvarnost je, čini nam se, sve prije nego li sretna. Zlo je prisutno oko nas i u nama. Neprijateljstva, svađe, mržnje, ubijanja, krađe te prijevare u međuljudskim odnosima, a u čovjekovoј duši grijeh stvara nemir, nezadovoljstvo i strah. Čovjek susreće u životu patnju, raz-

ne bolesti i na kraju smrt. Jednom riječju: križ.

Isus je ušao u tu ljudsku stvarnost i svojim životom pokazao da se i nošenjem križa može imati mir u srcu, dijeliti radost i nadu drugima oko sebe i sigurnost da se po umiranju s križem ulazi u vječni život. Tko istinski slijedi Isusa pronalazi snagu kako bi drugima mogao oprostiti. Mir i radost može biti prava stvarnost i u ovoj suznoj dolini. Po križu je Isus svojevoljno prihvatio i smrt da bi uskrsnuo, ušao u život vječni.

I mi smo u Isusa povjerivali, prihvatali ga. Trudimo se istinski slijediti ga na životnom putu. Ustrajati nam je, a On nas neće ostaviti. S nama će biti na našem križnom putu i pomoći će nam nositi križ. Neće nam oduzeti križ, jer je on sredstvo spasenja, ali kada s križem posrnemo ili padnemo, blago će nas podići i dati snage za nastavak puta do naše Kalvarije, a tamo će se već nazirati svitanje uskrsnog jutra, našeg uskrsnuća.

Svim vjernicima i svim ljudima dobre volje čestitam sretan i blagoslovjen Uskrs uz obilje Božjeg blagoslova i mira.

✠ Dražen, biskup

Draga braćo i sestre...

 LUKA PRANJIĆ

O Bože moj, što reći?

Koliko god svećenik bio siguran u sebe, školovan, sposoban i blagoglagoljiv, postoji jedan trenutak pred kojim strepi: trenutak kada treba izreći vazmenu homiliju. Koliko god, s druge strane, neki svećenik možda i bio skroman, pomalo površan ili nemaran, i on strepi pred onim trenutkom... Što reći? Kako pretočiti u riječi ono što osjećaš? Kako posvjedočiti ono u što vjeruješ? Kako posredovati radost koju osjećaš? Hoćeš li propustiti ono najbitnije i izgubiti se u prići? Hoćeš li pogriješiti? Hoćeš li biti nejasan? Hoćeš li te razumjeti, a ti zaista želiš da te razumiju, oni koji te jednom u godini dolaze čuti? Sva ova pitanja čine svećeniku noć s Velikog petka na Veliku subotu besanom. Svatko od nas zna da je to naša najveća godišnja "bitka". U tom trenutku staješ kao nijema riba pred narod, u svoj svojoj bijedi, ograničenosti i krhkosti, da bi govorio o onome o čemu je teško govoriti, a o čemu moraš i želiš govoriti.

Pred tajnom Uskrsa ljudska pamet staje

Ima li kakve logike u Isusovu uskrsnuću? Da, ima, i to savršene! Uskrsnuo je po Pismima. Mnogi proroci navještaju Isusovu smrt i uskrsnuće govoreći o Sinu Čovječjem (Danijel), Sluzi Jahvinu (Izaja) i Pravedniku (Psalmi). I izvan se svetopisamskog konteksta

uskrsnuće nameće kao stvar logike; ljubav koja nadjačava smrt tema je mnogih mitova, epova i pjesama. Mogli bismo reći kako u "kolektivnom nesvjesnom" ljudskoga roda postoji ideja uskrsnuća kao arhetip, urođeni obrazac. Isusovo se uskrsnuće može prema tome interpretirati kao nužnost i prijeka potreba, kao nešto što se jednostavno, po logici stvari, trebalo dogoditi. Nije bilo moguće da takva Ljubav ostane u grobu. Ipak, pored svega rečenog, uskrsnuće ostaje iznenađenje, otajstvo i paradoks pred kojim ljudska pamet staje, a najrječitiji čovjek mora ustuknuti.

Vjerovati bez puno pitanja ili pod svaku cijenu pokušati uskrsnuće učiniti "empirijski dokazivim"?

I jedno i drugo nastojanje može biti potaknuto plemenitom željom. No, takva su nastojanja opasna. Koliko god vjera bila jaka, ako isključuje razum, ona će, prije ili poslije, "ispariti". Nadalje, prilagoditi u potpunosti uskrsnuće razumskom pojmanju prava je hazardna igra koja donosi velik rizik te umanjuje veličinu otajstva. Što tada? Šutjeti kad osjećaš da moraš vikati? Učiniti Isusovo uskrsnuće *tabuom* unutar same zajednice vjernika? Govoriti oprezno i nikada ne pogađati "u sridu"? Reći da je tako je i gotovo?

Uskrsnuće se kuša i svjedoči!

Uskrsnuće Isusovo ne može se shvatiti ni razumjeti, ono se može jedino kušati,

iskusiti. Ne može se protumačiti, objasniti ni obrazložiti, može se samo posvjedočiti. Isusovo uskrsnuće "nezgodna" je stvar jer svaki govor o uskrsnuću upliće čovjeka koji o njemu govori. Svaki uspješan i uvjerljiv govor o uskrsnuću interaktivan je i osoban jer tjeru govornika da implicitno otkrije svoju intimu, svoje najdublje osjećaje i iskustva, da posvjedoči uskrsnuće.

Drugim riječima, svaki "laboratorijski", znanstveni, "bestrasni", profесorski, odnosno, profesionalni govor o uskrsnuću, koliko god naizgled mnogo obećavao, na kraju ispada karikaturalan. Kako je to lijepo Uskrsli uredio, osiguravši da Radosnu vijest njegove pobjede nad grijehom i smrću pronose svjedoci, a ne teklići! Sjetimo se samo kako Isus bodri prve blagovjesnike: "Vi ste tomu svjedoci" (Lk 24,48), "Bit ćete mi svjedoci" (Dj 1, 8). Sjetimo se kako Ivan apostol pri kraju svoga Evanđelja uvjerava čitatelje o istinitosti svoga svjedočanstva (Iv 19,35).

Dragi čitatelji "Ladonje", kada ovo ga Uskrsa župnik stane pred vas te prije propovijedi duboko uzdahne dižući oči prema stropu crkve, kada vidite na njemu tremu koje inače nema, kada počne čitati propovijed, iako ju inače nikada ne čita, znajte da ga je strah. Znajte da je svjestan koje i kakvo blago nosi u "glinenoj posudi" i znajte da vam želi nešto važno reći, za njega možda najvažnije u životu. Krist je uskrsnuo – uistinu je uskrsnuo!

USKRS i hrvatski grijesi

 JOSIP GRBAC

Kada netko u ovoj Hrvatskoj mjesečno piše članke o stanju u zemlji, o pitanjima i problemima koji su trenutno aktualni, pa onda iznosi načela jedne humanističke i, eventualno, kršćanske etike o tome kako pristupiti rješavanju tih problema, nužno zapada u krizu. Jednostavno stoga što, kada čita tekstove koje je napisao prije pet ili deset godina, mora zaključiti kako ovakve tekstove sada ne bi trebao pisati. Ne zato jer je stanje bolje, nego zato jer se stanje pogoršalo, gotovo u svim segmentima. Gotovo sva dotaknuta pitanja, od sveopće politizacije do pasivnosti civilnog društva, od poplave afera korupcije i zlouporabe položaja do pokušaja restauracije jednoumlja, od problema nasilja do problema neovisnosti i neobjektivnosti medija, kao da se u Hrvatskoj ništa ne mijenja. Ima li uopće smisla pisati o svemu tome?

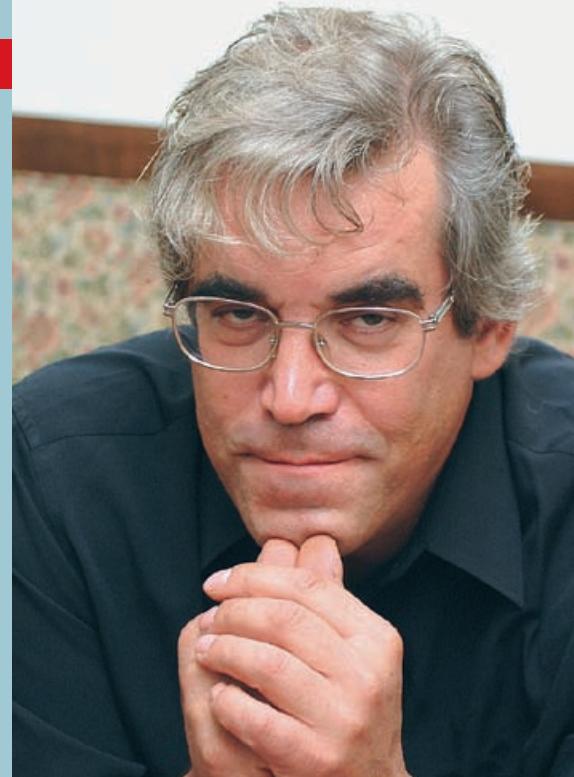
Živjeti s mnogim oblicima smrti

Iz kršćanske perspektive ima smisla. Pogotovo jer se nalazimo u uskrsnom vremenu. A Uskrs je uvijek izazov. To nije blagdan poput Božića koji je prepun intime i međuljudske ljubavi, ali se za mnoge zauštavlja na ovoj romantičarskoj razini. Uskrs je revolucionarni blagdan, vrhunac ne samo kršćanske vjere nego i etike, one osobne, ali i one društvene. Činjenica ili vjera da je Bog uskrsnuo ostaje nedorečena ako ne izazove svojevrstan „inat“ u životima ljudi. O Usksu se iz činjenice da je Bog pobijedio smrt, uvijek izvodi pitanje je li čovjek sposoban pobijediti vlastite smrti, dakako, ne fizičke smrti, ali sve one smrti na koje nas osuđuju nesposobna politika, socijalno neosjetljivo gospodarstvo, neljudskost,

diktatura relativizma i profita, inflacija senzacionalističkih medija. U proteklom gotovo dvadeset pet godina bilo je toliko prilika i mogućnosti uskrsnuća hrvatskih ljudi od svih tih oblika smrti, ali se od toga nije gotovo ništa ostvarilo. Takvo stanje još više aktualizira ovogodišnji Uskrs. Još se izazovnije postavlja pitanje: Jesmo li se pomalo zadovoljili vlastitim umiranjem i izgubili nadu u mogućnost nadvladavanja svakojakih smrti?

Istinski hrvatski grijesi

Najveći grijeh svih onih koji, zbog raznoraznih malverzacija, krađa i nanošenja štete svima nama, sjede u zatvorima ili su na putu onamo, nije prvenstveno u količini novca koji su ukrali ili pronevjerili, nego u tome jer su postupno ubili nadu hrvatskog čovjeka da, nakon dvaju desetljeća nakon osamostaljenja Hrvatske, može uskrsnuti i živjeti vlastiti život punim plućima. Najveća krivnja onih koji su se usudili potrošiti više od dvije stotine milijuna kuna na skupocjene automobile dok toliki ljudi traže hranu u kontejnerima, nije samo u količini potrošenog novca, nego u činjenici da su time ugasili i posljednji tračak nade u ljudima kako je moguće u Hrvatskoj imati političare koji se, barem donekle, brinu o uskrsnuću hrvatskih ljudi iz osjećaja bespomoćnosti. Najveći „crimen“ glavnog ravnatelja HTV-a nije samo u činjenici da je, u vremenu sveopće krize, samome sebi odobrio „peganje“ službene bankovne kartice u visini od 50.000 kuna mjesечно, nego u tome što dopušta (ili potiče?) da se u javnom mediju, kojemu je na čelu, sustavno omalovažavaju neke od temeljnih vrijednosti na kojima počiva hrvatsko društvo, kao što su brak i obitelj. Time u ljudima ubija i posljednju nadu da će, u popravi raznih smrti, barem one vrijednosti koje su ljudi-

ma najsvetije, uspijeti ostati na životu. Zar to nije potkopavanje općeg dobra, kao što je to krađa ili korupcija zbog kojih mnogi sjede u Remetincu?

Žrtva kao preduvjet uskrsnuća

Uskrs tako razotkriva glavne hrvatske grijehе i njihove katastrofalne posljedice po hrvatsko društvo. Bog je uskrsnuo nakon teške žrtve. Tko je to u Hrvatskoj spreman podnijeti teret žrtve kako bi ovo društvo uskrsnulo iz močvare raznih smrti? Možda političari koji će se zadovoljiti jefitijim automobilima? Možda vodeći ljudi u državnim institucijama koji će odustati od ubijanja slonova po safarijima i nabavke skupih umjetničkih djela? Ili će možda biti spremni podnijeti teret žrtve i odricanja razni nebrojeni dužnosnici po gradovima i općinama, zaposlenici bezbrojnih nepotrenih agencija, bezbrojni savjetnici i zamjenici kojima je jedini cilj „loviti u mutnom“ za vlastite interese? Ili novinari koji će se, uime istine, znati suprotstaviti jednoumnim nasrtajima na medijski prostor? Da bi hrvatsko društvo moglo postati «uskrsno društvo», moramo stvoriti preduvjete za iskorjenjivanje zla. Ne samo tako što ćemo progoniti zločince, nego tako što ćemo istovremeno graditi društveni život na nekim temeljnim društvenim krepostima. Kada u Hrvatskoj bude bilo jako puno poštenih ljudi, solidarnih ljudi, istinskih profesionalaca, jednom riječju kreposnih ljudi, to će biti početak «hrvatskog Uskrsa». Ti se ljudi stvaraju danas. I tako smo opet na početku jer se moramo upitati: Zar će tako nešto biti moguće u aktualnom hrvatskom obrazovnom i (ne)odgojnem sustavu? Čisto sumnjam. Barem zasad. Ipak, Uskrs nam zapovijeda da se nadamo. I to u ovom trenutku nije malo.

ŽUPA PRESVETOG SRCA ISUSOVA - MARCILNICA

PRIPREMILI: BLAŽ BOŠNJAKOVIĆ I
ŽELJKO MRAK

Ljudi vole "imati glavu", žele imati onoga kome će se obratiti, koji će ih uputiti, voditi, poticati, izgarati za njih...riskirati za njih, „profili“ za njih... Nekoga tko će biti tu za njih! Nekoga tko će napraviti križ nepopularnih odluka na svoja leđa i pronijeti ga do zadanog cilja. I tko će biti spreman zatražiti, ali i prihvati ruku pomirenja. To zahtijeva poniznost. To je pastoralna ljubav. Svaka župa želi biti ljubljena.

Misionar o.Zvonko Vlah DJ u PŠ Vinež

Labinske župe

Kad govorimo o gradu Labinu, govorimo o trima župama. Najmlađa, a danas i najmnogoljudnija jest župa Presvetog Srca Isusova - Marcilnica. Zauzima sjeveroistok Grada, izlaz prema Učki i Rijeci. To je sasvim urbana župa. Čak je i bogoslužni prostor i sama građevina u sklopu koje se nalazi, netipičan: nitko ne bi rekao da je to "crkva" da nema natpisa, ploče na kojoj se to može pročitati.

Naime, kuća je građena u vrijeme kad se "strahovalo" da će se čitav stari Labin urušiti, budući da je podrovan kanalima u potrazi za "crnim zlatom" - ugljenom. Bilo je nekoliko jakih "gorskih" udara...i počela se širiti priča da će se čitav Stari grad iseliti i crkva Rođenja Marijina srušiti. Koliko je bilo ozbiljno svjedoči činjenica da je sve bilo spremno za demontažu oltara. Oduštoalo se u zadnji čas. Davane su parcele na lokaciji Marcilnica. Ljudi su počeli graditi privatne kuće. Snažljiv župnik, don Ivan Marija Žufić, našao je načina da i za Crkvu osigura parcelu te je na njoj, uz veliku pomoć župljana, počeo graditi objekt koji je imao izgled privatne kuće, a u sebi, u podrumskom dijelu, sakrivao od nepoželjnih i neprijateljskih očiju, prostor za kapelu, gdje će se zaštićeno okupljati "malo stado". To je vjerojatno razlog zašto je župnik bogoslužni prostor stisnuo u podrum - "katakombu", gdje se može natiskati do 60 osoba. Gornji dio bile su prostorije župnog

stana. Župa je osnovana 1964. godine i iste je godine posvećena kapela u čast Presvetog Srca Isusova. Župnik je ove župe od 2011. vlč. Blaž Bošnjaković.

Marcilnica

Toponim Marcilnica nosi ime po crkvici Majke Božje Marčenice (tj. po blagdanu Navještenja ili Blagovijesti - to se računa u narodu kao Marijin blagdan u marču, martu, odnosno ožujku). Danas se više ne zna gdje je točno bila ta crkvica. Jedino je sigurno da nije bila na mjestu današnje bogomolje.

U vrijeme kad se gradila nova crkvena zgrada, župa je imala malo stanovnika. Bila je to samo Marcilnica kao mjesto, Stare Kature - vrlo malo kuća raštrkanih po pustopoljini i suprotnom brežuljku prema

REPORTAŽA

Kip Srca Isusova

istoku, na jugu je bilo naselje Starci, nešto gušće naseljeno, uglavnom sve privatne kuće, na zapadu je bio Vinež, kompleks zgrada još od vremena Italije, te raštrkane privatne kuće. Danas su između Starih Katura i Marcilnice nikli blokovi zgrada u nizu, peterokatnica, a na Starcima i Vinežu svaki dan niču nove obiteljske kuće. Sve zajedno ima oko 5000 stanovnika, od toga 3000 katolika. Nekad, 70-ih godina prošlog stoljeća, "katakomba" je pristojno zadovoljavala potrebe novoosnovane župe, a danas ni izdaleka. Svaki malo veći blagdan "govori" o tjesnoći prostora i potrebi proširenja. Kako? Gdje? Kada? Neće se dugo moći preskakati ova pitanja.

Svako vrijeme nosi svoje karakteristike. Nakon demokratizacije zemlje i društva, pokazala se potreba da i Crkva u Labinu jače pridoneće općim potrebama stanovništva. Tada se smatralo kako je dobro da pomogne ljudima, osobito starima i njihovim obiteljima, tako da za njih otvori Ustanovu cijelodnevnog boravka. To je nakon stručne adaptacije i potrebne dokumentacije učinjeno na katu ove zgrade koja se naziva Župna kuća, ali se pokazalo da mjesna Crkva nema financijske snage pratiti zahtjeve tako složenog programa pa se sve predalo na upravu socijalnoj službi, a ona rad povjerila Domu za starije osobe iz Raše, koji i danas upravlja ovom ustanovom. Kako Grad Labin planira izgradnju vlastitog staračkog doma koji bi mogao po-

krivati i te potrebe, župa namjerava svom prostoru vratiti pastoralnu funkciju jer joj je to sve potrebnije.

Aktivnosti

Neko se vrijeme držalo da je najbolje, kako nije daleko crkva sv. Franje u Podlabinu, sav pastoral Donjeg grada prebaciti u tu crkvu. Marcilnica je odumirala. Još su se na nedjeljnoj misi sakupljali skoro samo starci iz okolnih kuća. Za djecu nije bio prikladan taj prostor podrumske kapele jer nije bilo sanitarnog čvora, a onaj na katu, kojim se služe korisnici Ustanove cijelodnevnog boravka za starije osobe, bio je nepristupačan (i za djecu).

No, kad je taj problem primjerno riješen, sve je živnulo. Život se vratio. Održava se župna kateheza za prvopričesnike, održavaju se osim nedjeljom najmanje dvaput mise preko tjedna, održavaju se pobožnosti: moljenje Krunice i Devetnica Milosrdnom Isusu. Svečano je prošle godine proslavljen blagdan župe - Presvetu Srce Isusovo i to vani jer svi ti ljudi nikako nisu mogli stati u crkvu.

Prostor je premalen da bi se u ovoj župi slavilo slavlje prve svete pričesti: 13-ero je pripravnika ovdje na katehezi. Još je veći problem bio za krizmu. No, župe žive i rastu i okupljaju se baš oko ovih svečanosti pa

Krizmanici župe Marcilnica i Podlabin

se tim više javlja potreba za odgovarajućim prostorom.

Na terenu župe Marcilnica dvije su područne škole (od 1. do 4. razreda): Kature i Vinež sa 60-ak vjeronaučne djece.

Na pomoći župniku

Gospođa Franciska Novak brine se desetljećima da crkva bude uredna i okićena, misno ruho i oltarnici čisti, i to je na zavidnoj razini. Dosad je radila najviše

sama, a sada rado pita i prima ponuđenu pomoć. Gospodin Siniša svira električne orgulje i predvodi pjevanje: cilj je da sav narod i djeca sudjeluju, a nekoliko osoba prednjači. Nema službenog i čvrsto oformljenog zbora. Više osoba čita, ali nitko nije zauzeo poziciju službenog liturgijskog čitača. U tom tjesnom i nedefiniranom prostoru, djeca su radile ispred nego sa strane ili iza svećenika. Ponekad netko ministriira. Sastav je sudionika mise šarolik i bogat: ima svih generacija. Stvorila se jezgra koja dolazi gotovo svake nedjelje.

Pitanje koje će si mnogi postaviti jest je li se smanjio dolazak vjernika u crkvu sv. Franje u Podlabinu budući da se ovdje povećao? Odgovor je: nije! Samo se ovdje povećao. I zato ovoj župi treba dati prostora da diše. Zbog nedostatka prostora ovdje se ne odvijaju druge župne aktivnosti, što ne znači da i ne bi bilo gdje, pa su Župno pastoralno vijeće, Župni Caritas i druge zahtjevnije aktivnosti zajedničke sa župom M. B. Fatimske - Podlabin. Tamo se nalaze i župne knjige.

Župnikova riječ

Koja je poruka župnika: „Treba jako puno raditi: pastoralno i fizički. Ali ne sam! Iako, najviše sam! Treba nalaziti suradnike i raditi s njima, takvima koji i kakvi jesu, jer samo njih imam. Ali se suradnicima ne smije dati da rade što i kako ih je volja, bez dobrohotnog nadzora, bez upućivanja, bez ispravljanja...ne smije im se dopustiti nikakva pobožna samovolja. Kad se sve skupi, ni oni sami nisu zadovoljni kad ih se prepusti inerciji jer se osjećaju napušteno i

nesigurno. To, pak, nitko nikad i nigdje ne voli, pa ni u Crkvi. Ljudi vole "imati glavu", žele imati onoga kome će se obratiti, koji će ih uputiti, voditi, poticati, izgarati za njih... riskirati za njih, 'profulati' za njih... Nekoga tko će biti tu za njih! Nekoga tko će napraviti križ nepopularnih odluka na svoja leđa i pronijeti ga do zadanog cilja. I tko će biti spreman zatražiti, ali i prihvati ruku pomirenja. To zahtijeva poniznost. To je pastoralna ljubav. Svaka župa želi biti ljubljena.“

Gospođa Pina - poklonila je maslinove grančice za župu i za misije

Župna crkva

ZEMI u Puli

Unedjelu, 6. travnja 2014., u pulskoj je Katedrali Uznesenja BDM održan drugi ovogodišnji susret ZEMI-ja, Zajednička euharistija mlađih Istre. Misno slavlje predvodio je fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta tabor u Samoboru. U prigodnoj homiliji propovjednik je okupljenim mlađima uputio korizmeni poticaj i savjet kako se što bolje pripraviti na svetkovinu Uskrsa, crpeći snagu iz Isusovih riječi. Za istinsko obraćenje srca potrebno je u svakoj euharistiji ojačati svoje srce uskrsnom snagom. Spominjući evanđelje o Lazarovoj smrti i uskrsnuću, fra Ivan je naglasio kako je Korizma vrijeme kada se trebamo pozabaviti svojom nutrinom i vidjeti koji se to grobovi skrivaju duboko u nama, te dopustiti Onome koji otvara grobove i pobjeđuje smrt, da izlječe naše rane i unese u našu nutrinu radost života, jer Isus želi donositi život svakome od nas. Završne zahvale na kraju mise izrekla je Adrijana Orlić, te najavila nastavak programa, dva prigodna kratka igrokaza koje su izveli članovi udruge Radnici Milosrdnog Isusa. Prvim igrokazom o opasnostima grijeha pokazali su što je grijeh, kako utječe na čovjeka te kako se čovjek, obraćajući se Isusu za pomoć, može izvući iz grijeha. Drugi igrokaz bio je o snazi Božje riječi u svladavanju napasti. Jedan član zajednice RMI posvjedočio je svoj put obraćenja od raskalašenosti do sretnog života u vjeri. Usljedilo je još nekoliko molitvenih momenata te glazbenih brojeva u izvedbi Zbora mlađih Sv. Franje koji su prigodnim duhovnim šansonama animirali misno slavlje. Zbor mlađih Sv. Antuna i Pule nastupio je nakon mise. Ovaj ZEMI bio je plod suradnje Katoličke udruge mlađih Istre, koji su nositelji projekta, zatim udruge Radnici Milosrdnog Isusa iz Pule i Vodnjana, Zbora mlađih Sv. Antuna iz Pule i Zbora mlađih Sv. Franje iz Pule. Mlađe se tim susretima želi okupljati oko najvećeg blaga Crkve, euharistije, a svojim aktivnim sudjelovanjem u njezinoj pripremi i realizaciji mlađi je mlađima žele učiniti pristupačnjom. (G. K.)

Biskupijsko korizmeno hodočašće u Eufrazijevu baziliku

Unedjelu 23. ožujka 2014., na treću korizmenu nedjelu održano je već tradicionalno hodočašće za dekanate Porečke biskupije u porečku katedralu. Pokorničko bogoslužje, kao pripravu na sakrament ispo-vijedi, održao je župnik domaćin preč. Rikardo Lekaj. Za sakrament po-mirenja bilo je na raspolaganju više svećenika. Pobožnost Križnoga puta predvodio je župni vikar porečke župe vlč. Hector Bernardez Germade, a čitanja su ove godine povjerenja vjernicima Porečkog dekanata. Misno slavlje predvodio je biskup mons. Dražen Kutleša. Mons. Kutleša je u prigo-dnoj homiliji istaknuo dubinu i znakovitost Isusovih riječi iz Evanđelja te veličinu Samarijanke, poganke, koja je prihvatile vjeru iz jednog razgovora s Isusom. Biskup je spomenuo simboliku Jakovljeva zdenca koji predstavlja stari židovski zakonodavni sustav, formu zakona koju mi i danas poznajemo i koju obdržavamo jer je to tako propisano. Sama činjenica da Isus razgovara sa ženom, Samarijankom, predstavlja proturječnost, naglasio je Propovje-dnik, jer je već tada, kao i danas, bilo naglašenih vjerskih i nacionalnih netrpeljivosti među narodima pa je bilo skandalozno da židov razgovara s pogankom, muškarac sa ženom, a napose da on, kao učitelj Zakona, razgo-vara sa ženom sumnjiva moralu. Slikom o susretu sa Samarijankom Isus nas potiče na razmišljanje o svojoj vjeri, po kojoj ćemo se spasiti, da sagledamo kako smo čuvali taj zdenac da vjera može opstati i jesmo li je širili riječju i primjerom, jer i vjeru, upravo poput ljubavi, što je više dajemo, to je više imamo, naglasio je Propovjednik. (L/G.K.)

DOGAĐANJE USKRSA

BLAŽ BOŠNJAKOVIĆ

Namjerno u naslovu primjenjujem ovu sintagmu koja nam je tako jasna iz političkog života iz nedavne povijesti (tamo od 1989.) kad je počelo "događanje naroda", pa onda "jogurt revolucija", pa "balvan revolucija" – za koje je 1991. na sam Uskrs na Plitvicama život izgubio nasilnom smrću prvi hrvatski redarstvenik Josip Jović. "Događanje naroda" bilo je puno emocija, sudjelovanja svih – bilo da su bili bukači, bilo da su sa strahom pratili situaciju uživo ili preko medija, puno strasti, zauzetosti, velik angažman...svi su nešto htjeli... Ova je sintagma, nažalost, u sebi nosila i zla nagnuća, koja su na kraju toliko prevladala da je ta negativna, crna, zla karakteristika ostala kao znamen riječi "događanje". No, ovdje ju želim primijeniti u njezinu iskonskom, lijepom, pozitivnom i stvaralačkom značenju.

Crkva u dokumentu Drugog vatikanskog koncila, u konstituciji "Sacrosanctum concilium", poziva na aktivno sudjelovanje i proživljavanje liturgije, na "događanje" liturgije: "Crkva zato svom brigom nastoji oko toga da vjernici ne bi prisustvovali tom otajstvu vjere kao tuđinci i nijemi gledaoci, nego da ga u obredima i molitvama dobro razumiju, pa da svjesno, pobožno i djelatno sudjeluju u svetom činu; da se poučavaju Božjom riječi, krijepe blagovanjem Gospodnjeg tijela, zahvaljuju Bogu, pa da, prikazujući neokaljanu žrtvu ne samo rukama svećenika nego i zajedno s njim, nauče prinositi samog sebe, i da se tako po Kristu posredniku iz dana u dan usavršavaju u jedinstvu s Bogom i među sobom, da napokon Bog bude sve u svemu." (SC 48)

Stoga, dragi vjernici, nemojte biti nijemi promatrači. Dođite sudjelovati u događaju Uskrsa. Najprije se pripremite po osnovnim uputama koje Crkva daje. Koji god možete, isповjedite se za Uskrs, kako kaže crkvena zapovijed: "Najmanje se jedanput na godini isповjedi i o Uskrsu pričestil!" Nažalost, mnogi ne mogu sakramentalno ispuniti ovu odredbu, ali mogu doći pred Gospodina i iskreno se u srcu pokajati za svoje grijehe i za vrijeme pričesti u srcu izreći Gospodinu veliku ljubav i žarku želju za sjedinjenje

s Njim do dana kad se prilike života promijene da to bude moguće. Dok mnogi od spomenutih "krvare" zbog nemogućnosti, drugi, kojima je formalno sve moguće, prezrivo i lijeno odbijaju dar sakramentalnog pomirenja i zajedništva. Obratite se! Uskrs nije samo jedne noći, niti samo jedan dan...Uskrs je trajno stanje od onog trenutka prije 2014. g. koji slavimo svake godine u ovo vrijeme, pa tko se nije do ovog trenutka pomirio s Bogom i bližnjima, neka to učini prvom zgodom.

Drugi je dio priprave post koji Crkva određuje: na Veliki petak obdržavati nemarski post (za koji se minimalno traži ne jesti više od malog zalogaja ujutro, normalnog zalogaja za ručak i malog zalogaja za večeru, sve s namjerom da se osjeti glad), tj. uzdržavati se od hrane. Crkva preporuča, ali ne naređuje, da se post protegne i na Veliku subotu sve do svršetka Vazmenog bdijenja. Blago onom tko prihvati tu mogućnost. Ali tu nije kraj! Pozvani smo da ono u čemu smo vežbali tijekom korizme, na manje intenzivan način nastavimo i dalje. Crkva poziva da se svakog petka odrečemo mesa i poslije korizme, a ako ipak jedemo u nekorizmene petke meso, onda u zamjenu za taj užitak napravimo neko drugo dobro djelo. I ako smo se po slobodnoj volji odricali nekih ugodnosti i slasti, npr. alkoholnih pića, kave, slatkiša, serija, dugih izlazaka, glazbe...da i dalje nastavimo manjim intenzitetom živjeti u tom novom pravcu. Sljedeći je korak pripraviti se za sudjelovanje u liturgiji. Trebamo tijekom cijelog dana prigodice razmišljati o onom što ćemo te večeri slaviti: pripremati svoj duh na to, da ne dođemo rastreseni i puni poslovnih i zabavnih misli na liturgiju. Zato isključujem televizor, radio, internet...ukoliko mi služe više od nužnog. Trebamo pomoći, koliko treba, onima koji peru i čiste crkvu i njen okoliš. Zanimati se kad se što i gdje radi i kako mi možemo pomoći: nešto pomaknuti, ulaštititi, prenijeti, zamijeniti, donijeti, odnijeti... Već samo biti i pokazati interes, ako se i ne ukaže potreba za velikim i posebnim stvarima, pridonosi "događanju" uskrsnog otajstva. Zatim se valja prema svojim sposobnostima uključiti u pripreme pjevanja župnog zbora, u čitanje liturgijskih čitanja, u pomaganje kod oltara

– prekrasno je vidjeti odrasle muškarce i mladiće koji ministiraju u "civilu" (nije to rezervirano samo za djecu – "dječja služba"). Pozvani smo i nakon dočekivanja glavne proslave Uskrsa, nastaviti, makar možda u smanjenu intenzitetu, živo živjeti angažirani život u svojoj župnoj zajednici, a ne postati "suha grana" na tijelu svoje župe. Sljedeći je korak pripremiti dostojnu (ne raskošnu, ne ekstravagantnu, ne pomodarsku, ne sportsku) odjeću i obuću (prema svojim mogućnostima). Odjeća je izraz poštovanja prema Gospodinu i braći ljudima. Već su topli dani blizu, blizu su i turisti sa svojom golišavošću, a mi bismo trebali zadržati ozbiljnost i dostojanstvo odijevanja za liturgiju u duhu uskrsnog slavlja, prikladno novim "toplotnim" situacijama. Na Vazmeno bdijenje treba ponijeti jednu svijeću, svaki član obitelji za sebe. Ta nas svijeća podsjeća na našu krsnu svijeću – i bilo bi najbolje nju donijeti – koja treba tijekom cijele godine imati poštovanja vrijedno mjesto u kući. Još jedan važan, ali ne najvažniji, kako je za mnoge postao, korak jest priprema hrane. Za svećani blagoslov u crkvi i za bogat stol (u odnosu na svagdanji stol) – simbolična količina. Hrana je važna, ali blagoslov je hrane na kraju misnog slavlja i blagovanje je poslije liturgije. Događanje Uskrsa počinje zapravo korizmom i traje svakim danom sve intenzivnije, da bi kulminiralo u Velikom tjednu i "eksploidiralo" u radosti uskrsnog bdijenja. Svi su elementi važni, a ne samo oni koji se pamte kao stari običaji i tradicija, kojima se često ne zna svrha pa se zaustavlja na bojanju jaja, vrstama jela, nekopanju vrta i slično. Isus je rekao u tom smislu: "Ovo je trebalo činiti, a ono ne zanemariti. A vi ste odbacili zapovijed Božju i inzistirate na svojim ljudskim običajima!" Ne događa li nam se to često? Pozvani smo u ovom "događanju" prinijeti, zajedno sa svećenikom na oltaru, same sebe kao žrtvu Bogu milu, i tako se suočiti Kristu da Bog bude sve u svemu. A onda se radovati uz obilje hrane. Svaka je nedjelja proslava Uskrsa, i svake bi nedjelje obitelj trebala nastaviti zajedno i svečano blagovati oko obiteljskog stola. Može li ovaj Uskrs 2014. biti za vašu obitelj korak naprijed?

Sretan Uskrs!

Sakristanka proslavila 100. rođendan

PULA U nedjelju 23. ožujka u pulskoj Mornaričkoj crkvi, Župi Gospe Od Mora, na misi *pro populo*, obilježen je i jedan radostan jubilej. Okružena ljubavlju svoje obitelji i župne zajednice Josipa Vlah, ili kako je svi u župi zovu, teta Pepa, proslavila je 100. rođendan. Ona je u toj župi dugo godina obavljala službu sakristanke. Misno je slavlje predvodio umirovljeni biskup mons. Ivan Milovan, koji tetu Pepu poznaje još iz vremena kada je u toj župi bio na službi njegov pokojni brat, vlač. Miroslav Milovan. Biskup je slavljenici uz čestitke za visoki jubilej poželio da i dalje može, okružena ljubavlju svoje obitelji, služiti Gospodinu riječju i molitvom.

Na kraju je misnog slavlja uime župne zajednice slavljenici čestitala voditeljica zbora prof. Danica Benčić, a darove, kip Majke Božje i kip sv. Josipa te buket cvijeća uručili su joj predstavnik župne skupine liturgijskih čitača te predstavnica zbora. Kip Majke Božje koji je dobila na dar sličan je onome koji se nalazi u prezbiteriju te crkve, kip koji ona jako voli i za koji je govorila dok je uređivala crkvu 'moja Majka Božića'. Na dar je dobila i kip sv. Josipa zato jer je ona Josipa i rođena vjerojatno na taj dan. Prof. Benčić je uz nekoliko prigodnih čestitarskih riječi naglasila zahvalnost teti Pepi jer je mnoge naučila kako nastaviti obavljati sakristansku službu i bila je pravi uzor kako biti na pomoć župnicima. Teta Pepa je za rodendansku proslavu koja je uslijedila, osim obitelji, poželjela pozvati i neke osobe koje su na razne načine bile dio njezina života: susjede, prijatelje, rodbinu iz raznih dijelova Istre, ali, primjerice, i sada umirovljenog poštara koji je dugo godina službovao na području gdje stanuje. Sve je

uzvanike poimence pozdravila i predstavila unuka tete Pepe, dr. Irvana Majetić, koja je ujedno bila i *spiritus movens* organizacije proslave. Na rođendanskoj su proslavi, osim biskupa u miru mons. Milovana, nazočili i sadašnji župnik župe Gospe od Mora vlač. Milan Milovan, nekadašnji dugogodišnji župnik te župe, sada pulski dekan preč. Milan Mužina te generalni vikar Biskupije, župnik katedralne župe i župe Štinjan mons. Vilim Grbac. Josipa Vlah rođena je 1914. g. u Karbunama, nedaleko Pićna, kao peto od osmoro djece Marije Smilović i Frane Vlaha. Točan datum rođenja ne zna, ali je cijeli život rodendanom smatrala dan kada ima i imendan, na blagdan sv. Josipa. Jedna mala sestra umire u dobi od 1 g., a majka ostaje neprekretna. Nakon majčine smrti, u dobi od 8 g. ispisuju je iz škole da se može brinuti za mlađu braću, od kojih je najmlađi brat još živ, ima 94 g. i živi u Kanadi. Josipa je rođena s invaliditetom, ali bistra uma, no zbog životnih okolnosti nikad nije naučila pisati. Otac se vraća iz 1. svjetskog rata s, kako bi to danas nazvali, PTSP-om i od rabišnog čovjeka postaje alkoholičar, koji izgubi sve imanje i kuću. Starija braća odlaze ploviti, a najstariji ostaje raditi u rudniku Tupljak. On pruža dom Josipi koja početkom 2. svjetskog rata i sama postaje majka kćeri Dore. Ali ta sigurnost kratko traje jer brat stradava u rudarskoj nesreći. Josipa ostaje sama s djetetom na ulici. Smješta se u prostoriju iznad staje u obitelji Celić i Marcan u Karbunama te radi kao najamna radnica u polju. Početkom pedesetih godina seli u Pulu gdje školuje kćer radeći kao pralja kod imućnih obitelji. Nakon udaje kćeri živi s njom i njezinom obitelji u pulskom naselju Veru-

da, brine se za kućanstvo, odgaja unuke i radi u vrtu. Nakon što se ponovno otvorila crkva Gospe od Mora, redovito odlazi tamo na misu. Tadašnji župnik vlač. Milan Mužina pomaže joj u životnim teškoćama koje tada prolazi. U župnoj zajednici pronalazi prijatelje, a dolaskom vlač. Miroslava Milovana postaje sakristankom. Taj posao radi s posebnom ljubavlju i predanjem, svaki je dan u crkvi, čisti i priprema je, prodaje časopise, otvara crkvu za bogoslužja te kada dolaze izaslanstva iz Austrije. Ljudi je vole, prvi put u životu osjeća se važno i od darova što ih dobiva od dobrih ljudi, stvara malu uštedevinu. To joj je ujedno i najmirnije i najsretnije životno razdoblje. To razdoblje traje oko 15 g., no nakon operacije u dobi od 87 g., ne može više dolaziti samostalno u crkvu i to joj veoma teško pada. Sada živi s kćeri Dorom. Ima dvije unuke: Irvana je liječnica, a Orieta profesorka, te pet praučnika: Emanuela, Eleonoru, Margeritu, Elenu i Sofiju, koji je veoma vole, a ona se raduje gledajući kako rastu; dvoje su već odrasli i samostalni. Oni je često posjećuju i smatraju da je "legenda". Još ima sveže pamćenje, živu vjeru i zna zbog čega joj je "Bog toliko dobar". Pokraj nje su protutnjali ratovi, razne bolesti koje su u ono doba odnijele mnoge žrtve, glad, bijeda, nesigurnost, neimaština, gubitak imanja i roditelja, braće i sestre. „Je li i njen život, život onih najmanjih kojima nije skrivena veličina Otajstva? I zato, iako u ljudskim očima beznačajni, nadmoćno pobjeđuju u Onome koji ih uzlubi i u čiju milost predaju svoj život“, rekla je nadahnuto unuka Irvana govoreći o svojoj dragoj noni Pepi. (G.K.)

BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ

Objavljujemo tekst-pismo fra Bonavneture Dude upućeno mons. Vjekoslavu Milovanu povodom izdanja knjige Fabijana Veraje: Miroslav Bulešić.

Prečasni i dragi gospodine Vjekoslave Milovane!

Danas, u nedjelju 4. kolovoza o. g., našao sam u svojoj sobi, netko ju je ostavio, značajnu knjigu Fabijana Veraje MIROSLAV BULEŠIĆ – SVEĆENIK I MUČENIK – ZNAKOVITI LIK MODERNE POVIJESTI ISTRE. Očito je da je knjigu napisao takav stručnjak kakav je mons. Fabijan Veraja kojega dobro poznajem iz njegove službene postavke o bl. Ivanu Merzu. No, očito je i da ste Vi ne samo prevodilac ove knjige s talijanskoga, nego ste pripravili sav golem i skrupulozno vođen rad oko cijele te kauze i u prevođenju Verajina djela. Nisam očekivao tako lijepu knjigu, iako sam poznavao Vaš ustrajni rad, knjiga Vaša daleko premašuje moje očekivanje.

Odmah sam počeo čitati i do svršetka rekreacije nakon objeda došao i do završetka; bio sam na rekreaciji, ali sam samo fizički bio prisutan jer je sva moja pažnja bila na ovoj predivnoj knjizi te Vam odmah, pošto sam nešto i spavao danas poslijepodne, šaljem svoju veliku radost. Knjiga je značajna i po svom prvom dijelu, a osobito svojim značajnim dodatkom u II. dijelu, tako da oba dijela predstavljaju jedan izvještaj.

I tisak je tako pomno odabran i pregledan, a važna je i ona riječ naslova: „Figura emblematika – znakoviti lik“. Počinje i citatom iz Bulešićeva Duhovnog testamenta, tako značajnoga, a i završava svjedočanstvom vlc. Marijana Pavletića o ubojici Miroslava Bulešića, koje ovdje, baš na kraju, ne daje dojam rekao bih vesele vijesti nego – iskrenoga kajanja ubožičinog.

Vrlo sam počašćen što je u ovako bogatu i Bogu odanu knjigu uvršten i moj Votum cenzora, hvala Vama i monsinjoru Veraji.

Pišem Vama, Monsinjore, ali pišem i preuzvišenom i dragom gospodinu biskupu Ivanu Milovanu, s kojim dijelite zajednički život. No njemu neću tako potanko opisivati kako sam brzo pročitao ovu Vašu i Verajinu knjigu, ali smatram da je ipak on kao biskup imao u toj kauzi jedinstveno mjesto, i za to našao i svoga rođenoga brata kao postulatora.

Hvala Vam svoj trojici: Milovanu, biskupu, i Milovanu, postulatoru, i Fabijanu Veraji, i svima koji su se ugradili u ovako lijepu kazu.

Zagreb, 4. kolovoza 2013.

Najordaniji
fra Bonaventura Duda

Čim sam pročitao ovo značajno i upravo dragocjeno pismo o. Bonaventure Dude, ja sam mu srdačno zahvalio. A sad mu još posebno zahvaljujem i za njegov vrlo lijep službeni Votum o bl. Miroslavu Bulešiću koji je on kao teolog cenzor napisao već godine 2001., pred trinaest godina.

Ponovno od srca kličem: Hvala Vam, oče Bonaventura! (mons. Vjekoslav Milovan)

Održane franjevačke pučke misije

U nedjelju 6. travnja 2014. u Materadi, u župnoj crkvi BDM od Snijega, svečanom misom zaključene su osmodnevne franjevačke pučke misije u župama Materada, Kršete i Petrovija. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kulteša u koncelebraciji s ocima franjevcima koji su vodili misije te župnikom domaćinom Mirkom Vukšićem. Biskup je zahvalio franjevcima koji su održali misije te tako vjernike toga kraja približili Bogu i ojačali njihovo zajedništvo i osjećaj pripadnosti jednoj Crkvi. U ovim misijama dana vam je velika prilika da se pripravite, napose u sakramantu isповijedi, kada čovjek ulazi u svoju dubinu i iznosi Bogu svoje muke. Danas su najčešći problemi čovjeka upravo moralne naravi, koji proizlaze iz nepravilno oblikovane savjesti zbog pretjerane popustljivosti prema vlastitim grijesima, rekao je Biskup. Vjera je temelj svemu onome što živimo, zaključio je Biskup. Misno slavlje završetka misije glazbeno su animirali članovi zборa mladih iz Čakovca. Misije su započele u nedjelju 30. ožujka 2014. misnim slavljem u Materadi koje je predvodio umaško-oprtaljski dekan preč. Mladen Juvenal Milohanić. Te franjevačke pučke misije, održane pod geslom „Danas mi je boraviti u tvojoj kući“, pastoralni su projekt u organizaciji Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, za čijeg se trajanja sedam franjevaca misionara nastojalo približiti ljudima u različitim segmentima svakidašnjeg života: posjetom bolnicama, školama, domovima za starije i nemoćne, susretima po obiteljima, susretima s djecom i mladima u župi te druženjem sa svim grupama i aktivnim članovima župa. Osim toga, u trima župnim crkvama svakodnevno su se održavali razni duhovno-molitveni sadržaji i pobožnosti te večernji programi uz svjedočanstva, glazbu i prigodne igrokaze, svakoga dana na jednu temu: „Upoznavanja i prijateljstva“, „Poziv i poslanje“, „Zajedništvo“, „Svjedočanstvo“, „Euharistija“, „Milosrde“ i „Blažena Djevica Marija“. Posljednji dan bio je „Dan zajedništva, zahvale i poslanja“ pri čemu je zaključni obred poslanja izrekao Biskup. Za trajanja misija dan je započinjao u župi Kršete jutarnjom molitvom u crkvi pred Presvetim Oltarskim Sakramenton, nakon čega je bilo vrijeme predviđeno za razgovor i ispovijed, sve do podnevnog srednjeg časa i blagoslova s Presvetim. U Materadi je fra Ivan Matić svakodnevno započinjao popodnevne sadržaje katehezom na temu dana, nakon čega je slijedila sv. misa te prigodan večernji program koji je uz susrete po obiteljima i svjedočanstva u nekim večerima bio obogaćen i prigodnim glazbeno-scenskim programima. Svakodnevno, u jutarnjem i večernjem terminu, misionari su bili na raspolaganju za ispovijedi i osobne duhovne razgovore. Na ovim misijama sudjelovali su: fra Krunoslav Kocijan, fra Grgur Blažević, fra Robert Ćiribarić, fra Zdravko Čukelj, fra Ivan Crnković i fra Sandro Tomašević, a rad je koordinirao i vodio fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor u Samoboru. (G. K.)

ISTARSKA PASIONSKA BAŠTINA

ŽMINJ U subotu 6. travnja 2014. u župnoj crkvi sv. Mihovila u Žminju, održan je zajednički koncert više zborova pod nazivom „Stala plaću tužna mati...“ Pučke napjeve središnje i sjeverne Istre za najznačajniji period liturgijske godine, Cvjetnicu, Veliki tjedan i Uskrs, izveli su Župni zbor Sv. Petra i Pavla iz Sv. Petra u Šumi, pučki pjevači iz Lindara, pjevačice Vokalne skupine Lanišće te Župni zbor Sv. Mihovila iz Žminja. Uvodnu je riječ pozdrava okupljenima uputio Vitorio Prenc, iz supetarskog zbora, te ukratko najavio sadržaj programa. U sedamdesetak minuta, koliko je sveukupno trajao glazbeni sadržaj večeri, brojna publika okupljena u žminjskoj župnoj crkvi imala je prilike poslušati starocrkvene pučke napjeve, dijelove starinskih misa te pažljiv izbor iz istarskog pučkog vokalnog naslijeda za vrijeme korizme, Velikog tjedna te vazmene dane. Koncert je započeo simboličnim ulaskom pjevača u crkvu u procesiji za križem, s maslinovim grančicama u rukama, tijekom čega su zborovi iz Žminja, Sv. Petra u Šumi i VS Lanišće izveli svoje varijante napjeva „Slava čast i hvala Ti“ te „Na gori maslinskoj molio se Ocu“. Koncert je nastavljen pučkim korizmenim napjevima

i lokalnim etnomuzikološkim posebnostima Križnoga puta, a potom su zborovi predstavili pučke napjeve svojih sredina iz sprovodnih obreda i Mise za mrtve. Pučki pjevači iz Lindara Vinko Zidarić i Noel Šuran predstavili su vrlo karakteristične vokalizacije iz Lindarske mise za mrtve, dok su žminjski i supetarski zborovi izveli staru tradicijsku pjesmu „Dan od gnjeva“, koja je prisutna u pučkoj glazbenoj baštini mnogih krajeva, i u svakoj se svojoj varijanti ističe specifičnim, prepoznatljivim sonoritetom. Noel Šuran i Zoran Karlić predstavili su i drevnu pučku molitvu „Oj, Ivane vandeliću“ pjevanu „na tanko i debele“. Usljedili su napjevi iz obreda Velikog petka, pri čemu su pjevači simbolično inscenirali i obred ljubljenja križa. U tom su dijelu Supetarci izveli „Tvome križu klanjam se“, a ostali dijelove svojih napjeva iz Prijekora Velikog petka i „Puče moj.“

Zatim su se izredale izvedbe Vele večernje i psalama gdje su se posebno istakli laniški napjevi „Uzveliči duša moja Gospodina“ i „Na Janca piru kraljevskom“. Koncert je završen vazmenim pjesmama, a „Kraljice neba, raduj se, aleluja“ bila je zajednička izlazna pjesma svih sudionika.

Prema riječima organizatora ideju o predstavljanju istarske korizmene glazbene baštine pokrenuo je 2010. godine etnomuzikolog Joško Čaleta te je taj projekt po prvi put prezentiran u Zagrebu u sklopu „Pasiionske baštine“ u crkvi Srca Isusova, a istarskom slušateljstvu predstavljena je prvi put u ožujku 2012. godine u Eufragijevoj bazilici u Poreču. Dr. Čaleta potpisuje izbor pjesama te scenarij koncerta, koji je svakako specifičan, čestim kretanjem zborova po crkvi i pjevanjem iz različitih pozicija prezbiterija i bočnih lađa crkve. Uime župe sudionike i posjetitelje pozdravio je župnik vlč. Jordan Rovis koji je izrazio radost što je žminjska župna crkva sv. Mihovila imala čast ugostiti taj koncert.

Žminj, smješten u srcu središnje Istre, mjesto je gdje se i dalje pomno čuva i nježuje tradicija starocrkvenih pučkih napjeva dijalektalnog izričaja, a žminjski je župni zbor jedna od nosivih glazbenih snaga crkvenog pjevanja za velikih dijecezanskih zbivanja. Osim toga, Žminjci se redovito uključuju u program Čakavskog sabora izvedbom mise na staroslavenskom jeziku. (G. K.)

Sv. Josip - zaštitnik očeva i udruge Hrvatski katolički zbor „Mi“

LABIN Dana 19. ožujka 2014. godine okupili smo se na zajedničko slavlje blagdana sv. Josipa u crkvi sv. Franje u Labinu. Svečanu misu predvodio je župnik i duhovnik vlč. Blaž Bošnjaković. Okupljenom mnoštvu obratio se predsjednik Udruge Nenad Horvat, istaknuvši aktivnosti koje prate dugogodišnji rad ove Udruge (božićni koncert, poetska večer „S korizmom ukorak“ , izložba likovnih učeničkih radova „Ususret Usksru“). Misno je slavlje bilo obogaćeno prigodnim programom koji su pripremili vjeroučiteljice, katehistice i voditeljica podlabinskog pjevačkog zbora s vjeroučiteljicom djecom. Veličanstveno slavlje upotpunila je nazočnost velikog broja očeva koji su se odazvali na poziv svoje djece i svećenika. Na kraju mise svećenik je nazočne, poglavito očeve, pozvao na iznenađenje koje ih je očekivalo ispred crkve, Melita Bertović pekla je palačinke kojima su se uz piće i kolače osladili svi nazočni. (tekst: Vesna Mikleušević, foto: Nenad Horvat)

Anton i Marija Baćac 60 GODINA ZAJEDNO

PRIPREMILA DAVORKA SMOKOVIĆ

UREĐIO: ŽELJKO MRAK

Priča o dobru braku

Ovo je priča o jednom dobrom braku u kojem je zasigurno oživotvorena formula za sretan brak.

Vjera, ufanje i ljubav, ali najvažnije je ono prvo, tako je govorio sv. Pavao. Taj niz koji u sebi sadrži sve što je potrebno za sreću općenito u životu, ali poglavito i u dvoje, u svome su braku uspješno primjenili i supružnici Anton i Marija Baćac iz sela Kukurini (Bajci Ploče), župa Pićan. Dočekali su me nasmijani, u toploj i urednoj kući, pokazuju sliku pape Franje koju su dobili za obiljetnicu, orhideju i azaleju. Ona je već spremila ručak i umijesila i pasutse „aš Tone ih voli“. Oni su 1. veljače o. g. na svečanoj sv. misi u crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije, u istoj onoj u kojoj

su se i vjenčali, proslavili 60 godina svojega braka. Anton je rođen 1927. u Kukurinima, Marija, r. Močinić, 1930. u Bolobanima. On je do stupanja u brak već okusio mnoge gorčine života i očeličio se za razna trpljenja i kušnje.

L: Prve kušnje i torture nakon II. svjetskog rata nisu Vas mimošle?

ANTON: Nažalost nisu. Kao sedamnaestogodišnji mladić pozvan sam u partizane i tamo proveo dvije godine i pol i sa svojim drugovima, više gol i bos, gladan, pješačio i do Slovenije i kroz Gorski kotar. Ubrzo sam uvidio da stvarnosti političke i društvene zbilje ne idu u onom pravcu o kojemu se govorilo i kojemu se stremilo dok se ratovalo i snivalo o slobodnoj zemlji, pa sam odlučio otići u inozemstvo, na „slobodni“ Zapad. Stigao sam samo do granice, tu sam uhićen i vraćen u domovinu, osuđen na trogodišnju robiju. U zatvoru sam bio od 22. do 25. godine. Iako su me osudili, zatvorili i držali „na oku“, vjeru u život i vjeru u Boga nisu mi mogli oduzeti.

L: Kako ste upoznali svoju životnu družicu?

ANTON: Po povratku iz zatvora nastavio sam svoj život pun optimizma i nade i tako, hodajući po plesovima, a najviše na nedjeljne i blagdanske mise, upoznao sam izabranicu svoga srca, svoju buduću dosmrtnu družicu. U to vrijeme, danas je to nepojmljivo, a pitamo se kako je i kamo nestala istinska sreća, djevojku se najdulje i najviše moglo promatrati na misi i na pleasu, ali ples se odvijao u nečijoj kući, i to u nedjelju od ranih popodnevnih sati pa da

prije zalaska Sunca jer na zalasku Sunca djevojke su sve morale biti kod svoje kuće. Djevojke na takav ples nisu smjele izlaziti bez pratnje nekoga od starijih iz svoje kuće. Samo jednom se ona (Marija) „malo zaboravila“ i ostala do zalaska Sunca, ali je bilo vrlo upitno hoće li više smjeti po stubama u kuću svoga oca. Tako sam „ugledao“ Mariju, doduše, zapazio sam je jednom prilikom pri posjetu rodbini svog šogora u Bolobanima, a ona je sjedila sa svojom majkom na stubama ispred njihove kuće.

L: Jasno je zašto ste se zagledali u Mariju koja je i danas lijepa žena s markantnim crtama lica!

ANTON: To može biti samo trenutno, za oči, ali mi smo se zaljubili u nešto u osobi, u nešto dobro, nešto što dobro djeluje na našu dušu. Ljepota prođe, ali mi uvijek zahvaljujemo Bogu i molimo ga za dvije stvari, a koje se ne mogu kupiti ili steći po ljudskoj osnovi: mir u duši i malo zdravlja.

L: Gospodine Antone, slijedio je „službeni“ dolazak u Marijinu kuću i vjenčanje?

ANTON: Nakon nekoliko zajedničkih plesova i pogleda u crkvi, prepoznali smo svoju ljubav i došao sam „službeno“ u njezinu kuću. Vjenčali smo se 30. siječnja 1954. jedne hladne zimske subote, a vjenčao nas je pok. vlč. Grah.

L: Gospodo Marijo, sjećate li se toga dana?

MARIJA: „O, ja, kako ne!“ Nosila sam sivi komplet s maslinastosivim mantilom. Tkanina, niti sašivene odjeće tada uopće nije bilo, čak tkanine za podstavu za rukave uopće, a cipela je bilo u Rijeci, i to samo

RAZGOVOR

Ovaj dragi bračni par svake je nedjelje na misi, zajedno idu na hodočašća, oni jesu pobožni ljudi i praktični vjernici. Gospodin Antun je i član župnoga vijeća, a oni ugledni članovi naše zajednice koji uživaju poštovanje. I jedan i drugi priželjkuju umrijeti malo prije onog drugog jer i jedan i drugi misle kako će im biti teško bez onog drugog i da bez svoje srodne duše neće moći živjeti, a opet, boje se i za onog drugog koji će ostati i kako će mu biti teško. Kad je jednom prilikom, ubrzo nakon njihova vjenčanja, gospodin Anton bio mobiliziran za Trst i tom se prilikom kod Novigrada u provaliju sunovratio kamion u kojem su ih vozili te je bilo mrtvih i ozlijedenih, njegova je Marija dvije godine plakala samo na pomisao kako je mogla ostati bez njega. Ali, eto, Bog joj ga ostavlja na dar već punih šezdeset godina. Bog ih oboje ostavlja na dar jedno drugome. U svojoj iskrenoj i dubokoj ljubavi stopljenoj sa životom, u vjeri i predanju u Boga, u svojim tugama i mukama, oni pronalaze radost i životni optimizam. Ovim sretnim supružnicima i sretnim ludima želimo puno Božjeg blagoslova i zdravlja. Hvala im na svjedočenju i primjeru svima nama

u dvije prodavaonice s po jednom vrstom. Veo za glavu sam posudila, ali zakvačila sam ga prstenom i pokidala pa su mi ga vlasima kose zašili.

L: Bračni dani mlađe nevjeste?

MARIJA: U muževoj kući dočekao me zajednički život sa svekrvom, svekrvom, suprugovom mladom šogoricom s malim djetetom – ženom njegova brata kojeg su pokupili Nijemci u ratu i otada mu se izgubio svaki trag, pa još jedna njegova sestra koja je otišla u časne sestre. Godinu dana nakon vjenčanja rodila nam se Mirjana, pa Ljubica, pa Nerina i nakraju sin Nevio. Imamo pet unuka i šest praprunuka. Osam godina njegovala sam svoju bolesnu svekrvu.

L: Ubrzo nakon rođenja kćeri Ljubice počeli su problemi s njezinim zdravljem, a imali ste i drugih tužnih trenutaka?

MARIJA: Bili smo suočeni s njezinom teškom dijagnozom i spoznajom da se naša kći neće razvijati i rasti kao druga djeca i da vjerojatno neće dugo poživjeti. Umrla je kad je imala 43 godine. Prije sam o njoj govorila stalno, svugdje i svima pričala bih samo o njoj, makar ako sam već ljudima bila i dosadna, i to je trajalo dok se nisam u tome smirila i ispraznila. I danas je ona uvijek sa mnom, uvijek ju nosim sa sobom, samo više ne govorim stalno o njoj. I sve, sav namještaj, stvari, sve me u našoj kući podsjeća na nju, sve je to još od nje. Brinula se za kuću, za nećake, za sve nas, i od dana kad mi je umrla naša Ljubica, ja se smrti više ne plašim. Meni je to sad blisko, kao da je to život ili dio našega života.

Najstarija kći Mirjana ostala je udovica s 38 godina, s dvoje male djece, s kreditima i bez novaca. Tragičnih događaja bilo je i

u obiteljima Antonovih i Marijinih braće i sestara.

L: Kako su te smrti, posebno smrt kćeri i svi ti teški trenutci, djelovali na vas dvoje, jeste li to proživljivali zajedno ili svatko za sebe?

MARIJA: Sve uvijek zajedno. Zapamtila sam naputak jednog starijeg susjeda koji sam čula još kao „divočina“, a to je da žene moraju vajk gledat svoga muža u semu kuntentat, pak da ćeju ga onda zavajk imet kako god budu otile.

L: Kako je kod vas s ona tri i jednim uglom?

(Nasmijali su se uglas, istovremeno.)

„Kuća bi se zrušila prez sakega od njih“, odgovara Anton, a Marija dodaje: „Gledaj, ja u kući se storin i on se tu nekako ne snalazi, ma da on čo ne more i da mi ne dolje se ča mi triba, ja ne bih mogla nič.“

L: Svakodnevno molite?

„O, ja, nego ča“, odgovaraju istovremeno.

MARIJA: Svakoga jutra budilica zvoni u 5.30 i tada molimo Krunicu. A navečer, ako on ode u krevet malo ranije, ja još štogod napravim u kuhinji ili pogledam nešto na televiziji, tada molimo zajedno ako on još ne zaspri, a ako da, tada izmolim Zlatnu krunicu, a on prije toga također. Bilo je dana kad sam bila pneumorna ili pretužna pa nisam stigla izmoliti svu Krunicu, ali molila i zahvaljivala Bogu i Majci Božjoj jesam uvijek, svaki dan.

L: Poljubite li se svaki dan?

„Obvezno“, odgovaraju uglas.

MARIJA: Bez toga dan ne smije završiti. Ako on već i spava kad ja dođem u krevet, tada ga poljubim u snu, a isto tako i on mene. Svađa ne smije prijeći u drugi dan. Nikad se nismo jače posvađali, a ako bi nešto i bilo, tada bi on to dulje držao u sebi, a ja bih mu najradnije odmah rekla što ima, pa idemo dalje. Sada nakon više go-

dina muž mi priznaje neke stvari da sam bila u pravu.

(Anton odgovara, opet uz smijeh, da joj to jednostavno prije nije mogao reći i da što bi od nje bilo „da joj je davao za pravo. I opet zajednički smijeh.)

L: A govorite li si često da se volite?

„Ma ne, ne treba to, to se zna“, odgovara on, a ona se smješka. „Smo si obećali kad smo se oženili da ćemo vajk skupa živit i gledat jedan drugega. To je to.“

„Nismo imali ničega puno, nikakvih redovnih prihoda, samo svoj rad i muku i brigu za djecu, ali ne mislimo da nam je išta posebno nedostajalo. I pred dicu se ne smi raspravljat. A danas nam se čini da imaju svega materijalnog previše“, promišljanja su ovog para.

Hodočašće putevima Miroslava Bulešića

ŽMINJ U subotu 5. travnja, prvo pričesnici s roditeljima, krizmanici, ministranti i drugi župljani Župe sv. Mihovila iz Žminja, predvođeni župnikom vlc. Jordonom Rovisom, uputili su se na hodočašće putevima Miroslava Bulešića. Nakon obilaska župne crkve Navještenja BDM u Svetvinčentu gdje se čuvaju posmrtni ostaci i relikvije Blaženika (reverenda, jastuk i komad žbuke na kojoj se nalazi Mučenikova krvlji) uputili smo se prema crkvi sv. Vinka na groblju i pomolili se na mjestu gdje je blaženi Miroslav počivao od 1958. do 2003. kada je premešten u grob u župnoj crkvi. Sljedeća postaja našega hodočašća bila je župa sv. Kancijana, Kancijana i Kancijanile u Lanišću, gdje nam je vjeroučiteljica iz Lanišća veoma upečatljivo

i dojmljivo pripovijedala o događajima koji su se događali neposredno prije i nakon krvave krizme u Lanišću 1947. Susret je nastavljen posjetom i razgledavanjem sobice u župnoj crkvi u kojoj je Bulešić pođio mučeničku smrt. U sobici se može vidjeti zid poškropljen krvlju Mučenika i komadić svećeničkog kolara i košulje koje je Mučenik nosio u trenutku kada je bio ubijen. Prije samog odlaska posjetili smo prvo Blaženikovo počivalište, groblje u Lanišću, gdje je počivao od 1947. do 1958. kada je na nagovor i molbu njegove majke prebačen na groblje u Svetvinčentu. S vjерom u njegov zagovor i zaštitu vratili smo se radosni svojim kućama. (Hodočasnica Jasmina Jelenić)

KORIZMENI TEČAJ ZA ŽUPNE ANIMATORE

Duhovnost katehete po primjeru bl. Miroslava Bulešića

Usubotu 8. ožujka 2014. u Pazinskom kolegiju održan je prvi susret polaznika Korizmenog tečaja za župne suradnike i stručni skup za vjeroučitelje u osnovnim i srednjim školama Porečke i Pulsko biskupije. Susret je započeo kratkom meditacijom, a zatim je uvodni pozdrav izrekao predstojnik Katehetskog ureda mons. Vilim Grbac i dodao da pravi vjeroučitelj, vjeroučiteljica, katehistica i kateheta, koji ne prestaje nikada biti učenik, zna da Isus kroči s njim, govori s njim, diše s njim, radi s njim. Na prvom susretu Korizmenog tečaja za župne suradnike predavanje na temu „Duhovni profil vjeroučitelja i kateheta po uzoru na blaženog Miroslava Bulešića“ održao je prof. dr. sc. Josip Šimunović sa zagrebačkog KBF-a. Osvrnuo se na značajke identiteta vjeroučitelja i kateheta u perspektivi lika blaženog Miroslava Bulešića, općenito na duhovno-vjernički identitet vjeroučitelja i kateheta te na ulogu vjeroučitelja i kateheta u složenoj zadaci integracije vjere u suvremeno hrvatsko društvo. Miroslav Bulešić bio je svjedok vjere, a poseban je dar imati za spomen-uzor nekoga iz svoje sredine, napomenuo je dr. Šimunović. Bio je angažirani pastoralni djelatnik koji je svoj poziv uklopio u pastoralno djelovanje Crkve. Kao svećenik bio je duboko svjestan svoga poziva i poslanja, a predavač se zapisao jesu li danas vjeroučitelji svjesni svoga poziva, te naposljetku, istaknuo kako je Blaženik bio onaj koji voli Crkvu i Domovinu. Od vjeroučitelja i kateheta očekuje se duboko kršćansko iskustvo, življeno na osobnoj razini, odnosno autentično svjedočanstvo, jer, osim što su posrednici sadržaja, oni su njihovi najvjerniji svjedoci, naglasio je predavač. Vjeroučitelja treba krasiti „zrela vjera koja se očituje u svjesnom prijanjaju uz Isusa Krista, u odgovornoj pripadnosti Crkvi i u sposobnosti aktualiziranja važnosti vjere u rješavanju problema suvremenog čovjeka i društva.“

Blaženi Miroslav Bulešić ostavio je svojim likom i djelom odjek Kristova poziva i zato bi trebao biti trajno nadahnuće vjeroučiteljima i katehetama u ostvarenju vlastitog poziva i zvanja, kao i u njegovuju duhovne dimenzije u životu, zaključio je predavač.

U nastavku susreta vjeroučitelji koji predaju u osnovnim i srednjim školama, poslušali su predavanje prof. Tomislava Tomasića, višeg savjetnika za vjeronauk, na temu „Duhovni profil vjeroučitelja“. Predavač je u perspektivi središnje teme razmotrio etape planiranja nastave, nastavnog procesa te ishoda učenja, a sve prilagođeno uzrastu i potrebama učenika. Župni suradnici za to su vrijeme sudjelovali na radionicama koje su vodili vlč. Darko Zgrablić i vlč. Dalibor Pilekić, koji su zajedno s okupljenim župnim suradnicima promišljali o različitim načinima kako uprisutniti lik i djelo Miroslava Bulešića u župnim zajednicama.

Blaženi Miroslav Bulešić kao župnik

U subotu 22. ožujka 2014., na drugom susretu Korizmenog tečaja za župne suradnike u Pazinskom kolegiju predavanje na temu „Blaženi Miroslav Bulešić kao župnik“ održao je vlč. Jordan Rovis, župnik iz Žminja. On je 23 godine bio župnik u Svetvinčentu, rodnoj župi Miroslava Bulešića, od 1979. do 2002. godine. Predavač se prisjetio obilježavanja 40. obljetnice pogibije Miroslava Bulešića 1987. godine, kojom je prigodom predvoditelj misnog slavlja, nadbiskup mons. Pavlišić, o Bulešiću uz ostalo rekao: „Kratak je vijek živio, a ispunio je mnoga vremena.“ Tom je prigodom postavljena i spomen-ploča pored ulaza u grobljansku crkvu, nekada župnu crkvu sv. Vincencija, gdje su Blaženikovi zemni ostatci bili pokopani nakon prenošenja iz Lanišća, od 1958. godine, do prenošenja u župnu crkvu 2003. godine. Predavač se prisjetio i 50. obljetnice smrti, 24. kolovoza 1997., kada je predvoditelj slavlja bio blagopokojni kardinal Franjo Kuharić, koji je tom prigodom, usporedivši kardinala Stepinca i Bulešića, rekao: „Isti duh i ista vjera.“

Njegovi dnevnički zapisi odaju njegovo trpljenje i suočenje s narodom u tim tragičnim ratnim vremenima, a iz raznih zapisa iz tog vremena vidi se i spremnost na mučeništvo: „...ovaj život ti sasvim darujem, želim umrijeti za slavu Božju i spasenje duše svoje i svojih vjernika“. Bio je svjestan težine situacije, ali i spreman na mučeništvo. Resila ga je zauzetost i ljubav za župljane, bio je izuzetno maran u katehizaciji djece, a posebnu je pozornost posvećivao i crkvenom pjevanju, prema svjedočanstvu jedne župljanke, Bulešić je pozivao svećenika iz Poreča na vježbe pjevanja.

Blaženi Miroslav bio je svećenik 4 godine 4 mjeseca i 13 dana, a od toga župnik 3 godine i 5 mjeseci. U to kratko vrijeme, u teškim ratnim godinama intenzivno je i predano izvršavao svoje poslanje, zaključio je vlč. Rovis. Na tragu predavanja o bl. Bulešiću kao župniku susret je nastavljen u radionicama na temu „Što se danas očekuje od svećenika?“, „Koja je uloga svećenika danas u župi?“ koje su vodili vlč. Željko Zec, župnik na Starom Pazinu, i mons. Vilim Grbac, generalni vikar Biskupije. Voditelji su nastojali potaknuti raspravu na temu iznalaženja što plodonosnijeg načina suradnje župnika i župnih suradnika kako bi župe bile što življe i ispunjavale svoje poslanje, biti „Crkva u malom“ i „Dom i škola zajedništva u vjeri“.

Blaženi Miroslav Bulešić kao odgojitelj

U subotu 29. ožujka 2014. u Pazinskom kolegiju održan je treći susret Korizmenog

tečaja za župne suradnike, u organizaciji Katehetetskog ureda Porečke i Pulske biskupije. Središnje predavanje susreta na temu „Miroslav Bulešić kao odgojitelj“ održao je ravnatelj Pazinskog kolegija – klasične gimnazije preč. Alejandro Castillo Jimenez, a radionice su vodili odgajatelji David Gortan i Silvija Jeromela Obrovac. Govoreći o odgojnoj dimenziji ravnatelj Castillo Jimenez naglasio je da treba prije svega izdvojiti što je to specifično u radu odgajatelja koji nastoji pristupiti odgoju polazeći iz kršćanske perspektive. U suvremenoj percepciji odgoja vladaju dvije velike obmane: obmana relativizma vrijednosti te neutralnost odgoja. No, naglasio je, ne postoji odgoj ako nema u sebi jedan sustav vrijednosti. Istinska pedagoška djelatnost mora biti zaokupljena ne samo pitanjem kako, već prije svega pitanjem zašto, i poslanje je katoličkih odgajatelja upravo odgovoriti na to pitanje jer, rekao je, citirajući papu Franju, Crkva zna da posjeduje Božju objavu, a ta objava posjeduje odgovore na sva pitanja koja zaokupljaju mlade ljude u procesu odrastanja i sazrijevanja. Poslanje je Crkve služiti Istini pa stoga kršćanski odgajatelji koji imaju osnovu svoga učenja u Božjoj objavi, ne mogu se odreći toga i ne mogu šutjeti. Usljedile su radionice koje su vodili jedan odgajatelj i jedna odgajateljica iz Kolegija. Silvija Jeromela Obrovac održala je radionicu o programu i iskuštvima odgojnog rada s djecom u domu

Kolegija, napose o stvarnosti razrednog zajedništva i metodologiji rada u radionicama, a i druge poticajne metode. David Gortan je sudionicima svoje radionice pružio sintetski prikaz djelovanja blaženog Miroslava Bulešića kao odgojitelja, naglasivši temeljne činjenice tog dijela njegova kurikula, u cilju boljeg razumijevanja povijesnih okolnosti i Bulešićevih stavova i postupaka. Iznesene činjenice naglasio je i pomno izabranim citatom iz Blaženikova dnevnika gdje govorи o poteškoćama u radu sa sjemeništarcima.

Blaženi Miroslav Bulešić i čovjek u potrebi

U subotu 5. travnja 2014. održan je posljednji ovogodišnji susret Korizmenog tečaja za župne animatore u organizaciji Katehetetskog ureda Porečke i Pulske biskupije. Predavanje o karitativnim aspektima djelovanja Blaženika, pod nazivom „Blaženi Miroslav Bulešić i čovjek u potrebi“ održao je preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskog Caritasa. Bulešić je veliki Božji dar Crkvi u Istri i Crkvi općenito, i upravo bi nam on i njegova beatifikacija trebali biti prekrenica u življenju i očitovanju vjere. Predavač je zatim istaknuo važnost uloge animatora u župnim zajednicama, koje mogu biti učinkovite i snažne crkvene zajednice samo ako imaju angažirane i zauzete župne suradnike s marljivošću kakva je krasila bl. Miroslava Bulešića. Bulešićev kratak život

kao u jezgri donosi njegov karitativni rad, rekao je preč. Zec te spominjući ukratko Blaženikov *curriculum vitae*, donio pregled njegova odnosa prema karitativnom djelovanju tijekom života, s posebnim naglaskom na pobožnost te socijalnu osjetljivost prema najpotrebnijima.

Ako je Caritas ljubav koja ima oči i uši da vidi i čuje čovjeka u potrebi, onda ona tjera na akciju, ne pita se cijena da bi se pomoglo. To je zadatak na koji se Blaženik odgojem spremao, a studijem i ređenjem pripremio da bi svojim kratkim životom postao “Caritas našoj istarskoj Crkvi”.

Od njega je potrebno učiti jer Blaženik je dokraja usvojio Isusovo pravilo: „Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta.“ Znao je da biti kršćanin znači biti budan i angažiran, animator u zgodno i nezgodno vrijeme, a našim župama u Istri iako je potrebno upravo takvih animatora. „Slika župe umnogome će ovisiti o vama, zauzetim laicima, animatorima, ne isključujući ulogu svećenika“, rekao je predavač obraćajući se okupljenima. Potrebno je sebe dati u onome što radiš, ali treba nas voditi duh kakav je vodio bl. Miroslava Bulešića, zaključio je preč. Zec. Usljedile su radionice na temu karitativnog djelovanja koje su vodili preč. Milan Mužina i preč. Mladen Matika, a susret je zaključen zajedničkim misnim slavljem koje je predvodio mons. Vilim Grbac. (Tekst i slike: Gordana Krizman)

Poetska večer "S KORIZMOM UKORAK"

LABIN U petak 28. ožujka u labinskom pastoralnom centru svetog Josipa održana je več tradicionalna poetska večer "S KORIZMOM UKORAK", a u organizaciji udruge Hrvatski katolički zbor 'Mi', osnovna zajednica Labin. Ove godine poetski vijenac spleli su Davorka Smoković, Dragan Gortan i Daniel Načinović, uz glazbenu pratnju labinsko-raškog zeta Kristijana Čorića, pod voditeljskom palicom Daniela Mohorovića. Davorka Smoković pojavila se na istarskom pjesničkom nebu 2011. godine. Rođena je u Vinežu, živi u pićanskoj Svetoj Katarini. Krajem prošle godine objavila je prvijenac "Vjerujem". Dva su temeljna kamera njezine poezije: vjera i zavičajnost. Publiku je posebno dirnula priča o zagovoru Ivana Pavla Drugog, koji je čuo molitvu tužne majke. Zvijezda Dragana Gortana zasjala je na poetskom nebu tri godine ranije od Davorkine. Pjesme "najboljeg poštara među pjesnicima i najboljeg pjesnika među poštarama" podsjećaju na Dobrišu Cesarića. Rođen u Puli, živi u Pazinu, radi dva posla: danju poštanski službenik, noću pjesnik. Piše od 2008. "Utjeha zvjezde", njegova je treća zbirka pjesama (nakon "More ljubavi" i "Nebo...Tvoje oči"). Aktivan je i u blogosferi. Odan je suprug i otac dviju kćeri. Pratitelj i urednik Gortanovih knjiga Daniel Načinović časti ga epitetima: "pjesnik vedrine" i "psalmist svakodnevce". Načinović uživa u Gortanovoj diskurzivnosti, kolokvijalnosti i prpošnosti. Što kazati o jednoj od najdugovječnijih zvijezda na našem pjesničkom nebu, Danielu Načinoviću? Najkraće: pjesnik, pripovjedač, kantautor/šansonijer, slikar. Rođen u Labinu, živio na

Vinežu, danas najviše boravi u Puli. Tijekom večeri doznali smo da je labinska mladež, u prostorijama našeg domaćina, današnjeg pastoralnog centra, pripremala i izdavala omladinski list, tu su se družili. Više od sata zajedničkog druženja prošlo je kao trenutak. Nadam se da ćemo korak s korizmom zadržati i dogodine. (Daniel Mohorović)

PROSLAVA SVETOG JOSIPA U PULI

Ujednoj istarskoj župi koja za svog zaštitnika slavi zaručnika BDM, svetog Josipa, župni blagdan 19. ožujka 2014. proslavljen je svečanim misnim slavlјem koje je predvodio generalni vikar mons. Vilim Grbac sa svećenicima Pulskog dekanata. Osim velikog mnoštva vjernika iz svih dijelova šireg pulskog područja na misi su sudjelovala, a na kraju mise i nastupala, djeca osnovnih i srednjih škola koje djeluju na području te župe zajedno s profesorima i ravnateljima. Mons. Grbac je na početku homilije izrazio radost što su prigodom župnog blagdana na misi okupljena djeca škola s područja župe te na poseban način pozdravio vjernike te župe koji žive svoju vjeru u toj crkvi i u toj župnoj zajednici. Propovjednik se zatim

kratko osvrnuo na povijest crkve i župe, naglasivši da je župa davne 1942. godine stavljena pod zaštitu sv. Josipa, znakovito jer to znači da su ljudi željeli da upravo sv. Josip bude primjer i uzor te istaknuo ponos današnjih žitelja Pule što imaju župu posvećenu zaručniku BDM. Život sv. Josipa poruka je nama danas da poštujemo prave vrijednosti i da ih možemo prepoznati. Današnjim roditeljima treba puno hrabrosti i snage da bi na pravi način odgajali svoju djecu jer u današnjem ih vremenu treba naučiti da je poštjenje uvijek na prvome mjestu, da je pravda važna, da su skromnost i jednostavnost vrline, a ne nedostaci i propusti. Mons. Grbac je pozvao i okupljenu djecu da budu zahvalna za sve što roditelji čine za njih, podsjetio ih je da

su važnije vrednote koje im roditelji prenose od stvari koje im kupuju te naglasio da obdržavati 4. Božju zapovijed znači imati vremena za roditelje kada im je potrebna blizina i pažnja, na poseban način kada su stari i bolesni. Neka blagdan sv. Josipa bude podsjetnik i poticaj za čuvanje vrednota i vršenje volje Božje, podsjetio je mons. Grbac zazivajući zagovor sv. Josipa na sve prisutne.

Misno je slavlje pjevanjem pratilo župni zbor uz orguljsku pratnju i pod ravnjanjem Jelene Orober – Bastijančić. Nakon mise nastupili su zborovi osnovnih škola koje se nalaze na području župe: OŠ Vidikovac, Škole za odgoj i obrazovanje Pula te OŠ Monte Zaro. (L/G.K.)

Korizmeni susret biskupijskog Caritasa

PAZIN U nedjelju 16. ožujka 2014. u Pazinskom kolegiju održan je korizmeni susret biskupijskog Caritasa Porečke i Pulsko biskupije. Nakon uvodnog pozdrava ravnatelja dijacezanskog Caritasa vlč. Željka Zeca, prigodno izlaganje na temu djelotvorne ljubavi u karitativnom djelovanju održao je vlč. Anton Zec, umirovljeni svećenik Krčke biskupije. U duhu je korizmenog vremena vlč. Zec podsjetio okupljene djelatnike župnih Caritasa da je osim pomoći u materijalnom jednako važno biti spremni podariti svoje vrijeme drugome, imati vremena popričati s osamljenima i starima jer, naglasio je, jedan je od najvećih grijeha današnjice upravo „nemam vremena.“ Predavač je pozvao okupljene neka budu produžena Kristova ruka koja će pomilovati stare i bolesne, na koje možda više nitko i obraća pozornost jer, istaknuo je, čovjek je stvoren za komunikaciju, Bog ga je stvorio da živi na dobrobit drugoga. „Budite velemajstori i prvaci ljubavi!“ pozvao je predavač okupljene članove Caritasa.

Usljedila je kraća priprava na sakrament pomirenja te mogućnost pristupanja sv. ispovijedi za što je bilo nazočno više svećenika. Korizmena duhovna obnova završena je koncelebriranim misnim slavlјem koje je predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša uz koncelebraciju kancelara Biskupije preč. Sergija Jelenića i vlč. Antona Zeca. Iz Evangelja druge korizmene nedjelje mons. Kutleša je naglasio važnost povlačenja u osamu prije velikih životnih zbivanja upravo po uzoru na Isusa jer se tek u osami čovjek može susresti sa samim sobom i osluhnuti nutarnji glas te razlučiti što je Božja volja. Biskup je nadalje istaknuo kako je znak i dio čovjekovog sazrijevanja uz ostalo i borba protiv vlastitog egoizma te pozvao okupljene članove Caritasa da ustraju u velikom djelu milosrđa koje čine, pa i onda kada se pojave moguća razočaranja. Uz zahvalu na dosadašnjem radu, Biskup je pozvao okupljene da se ne obeshrabre ni kad izostane zahvala za učinjeno dobro. Susret je završen prigodnim druženjem. (L/G.K.)

Katoličke misije u Švicarskoj

Hodočašće u Einsiedeln

TEKST I FOTO: IVAN IVIĆ

Teško je pouzdano reći koliko danas živi Hrvata u Švicarskoj. Službene švicarske statistike govore o 23 000 Hrvata, međutim taj broj je zasigurno daleko veći. Prvo, tom brojkom nisu obuhvaćeni oni Hrvati koji su primili i Švicarsko državljanstvo (u većini slučajeva radi se o dvojnom državljanstvu). Drugo, većina Hrvata u Švicarskoj dolazi s područja Bosne i Hercegovine, tako da je teško odrediti točnu brojku administrativnim podacima. Računa se da u ovoj razvijenoj alpskoj zemlji živi oko 70 do 80 tisuća Hrvata katolika.

Duhovna skrb o hrvatskim katoličkim iseljenicima u Švicarskoj započela je 1953. godine dolaskom fra Lucijana Kordića, hercegovačkog franjevca. Ovaj uvaženi pjesnik i emigrant je iz Rima u Švicarsku došao na liječenje, a upoznавши brojne hrvatske iseljenike i političke izbjeglice, počeo je duhovno skrbiti za njih. Obilazio ih je i pomagao im u vjerskom životu, ali i u svakodnevnim potrebama. Nije imao tada nikakav službeni dekret za taj svoj misionarski rad.

Povećan broj hrvatskih radnika šezdesetih godina prošlog stoljeća zahtjevao je i organiziranje misionarsko djelovanje,

pa je fra Lucijan početkom šezdesetih imenovan ravnateljem i prvim hrvatskim dušobrižnikom u Švicarskoj. Kako su zbog sve većeg broja doseljenika rasle i pastoralne potrebe, a fra Lucijan to nije mogao obavljati zbog svog narušenog zdravlja, Provincijalna Uprava hercegovačkih franjevaca sa sjedištem u Mostaru šalje u Švicarsku fra Ljubu Krasića. Provincija se tom prigodom obvezala da će i u buduće, prema potrebi i porastu broja hrvatskih katolika u Švicarskoj, osigurati i dodatne svećenike svoje zajednice za tu službu.

Sjedište Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj postaje Zürich, a uskoro, zbog povećanoga broja vjernika, raste i broj misionara. Svetе mise redovito su slavljene u Zürichu, Badenu, Baselu, Bernu, Luzernu, St. Gallenu i Schaffhausenu. Godine 1971. se jedinstvena Hrvatska katolička misija za Švicarsku dijeli u više misija. Početkom devedesetih Švicarsku je zaplijusnuo val izbjeglica iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Mnogi radnici u ovu sigurnu zemlju dovođe svoje obitelji pa je sredinom devedesetih nastalo još nekoliko novih misija.

Kardinal Bozanić prigodom proslave 40. godišnjice misije St. Gallen.

Fra Mićo Pinjuh, koordinator hrv. katoličkih misija u Švicarskoj

Danas djeluje dvanaest hrvatskih katoličkih misija s po jednim svećenikom, a u najvećoj od njih, onoj u Zürichu, djeluju tri misionara. Funkciju koordinatora hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj trenutno obnaša fra Mićo Pinjuh, misionar u St. Gallenu.

Zadnjih godina bilježi se pad broja vjernika (posebno u švicarskim župama) pa su neke misije ukinute; bolje rečeno, spojeno je više misija u jednu. Uz to, hrvatski puk u Švicarskoj nije imun na promjene socijalne strukture - sve više starijih se vraća u domovinu ili umire, a kod mladih ta poveznica s misijama nije tako snažna kao što je bila kod njihovih roditelja. K tome dolaze sve snažniji argumenti domaće crkve - svatko tko je ovdje rođen (ili boravi više godina) poznaje dovoljno dobro matični jezik i nije mu potreban hrvatski misionar. Teško je predvidjeti kako će hrvatske katoličke misije izgledati u budućnosti.

Osim redovitih misa nedjeljom i blagdanom te ostalih pastoralnih aktivnosti (sakramenti, vjerouauk, priprava za brak, posjet bolesnicima i uznicima,...) misije pripremaju i razne druge susrete te organiziraju rad socijalnih službi. Brojna folklorna društva također su nastala u okrilju pojedinih misija. Iako svaka misija djeluje na svom području, mahom su to administrativne granice kantona, ima nekoliko većih manifestacija koje se organiziraju na razini

Ispunjena crkva u Widnau za vrijeme CroMin

cijele Švicarske. Prije svega su to godišnja hodočašća u svetište Einsiedeln. Početkom lipnja (subota i nedjelja) tu se okupe Hrvati iz svih dijelova Švicarske i sudjeluju u ispunjenom vjerskom programu (Križni put, predavanje, svete mise), a navečer se okupe na večernjoj zabavi u mjesnoj dvorani. Posebnu notu tom susretu daje i biskup iz domovine, ali i neki poznati glazbeni umjetnik.

Mladi se u istom svetištu okupljaju na jesen i njihov susret, pod nazivom Rumeni list, održava se subotom. Nakon predavanja, križnog puta i svete mise i oni se okupljaju na večernjoj zabavi. Oni još mlađi okupljaju se na CroMin-u, susretu ministranata i malih misijskih zborova (obično na duhovski ponедjeljak). Nakon zajedničke mise nastupaju mali pjevački zborovi, a ministranti se natječu u poznavanju vjerouauka i ministrantske službe. Popodnevni sati rezervirani su za sportska nadmetanja (trčanje, skakanje u vrećama i nogomet).

Zanimljivo je spomenuti da su Hrvati tek nakon šezdeset godina organizirane duhovne skrbi dobili prvog Hrvata franjevca koji je odrastao u Švicarskoj. Fra Stanko Čosić svoju je prvu svetu misu slavio u Zürichu 1. rujna 2013.

Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj izdaju list Movis. List izlazi četiri puta godišnje i distribuiraju se na sve adrese Hrvata u Švicarskoj (oko 15 000 adresa) i neke važnije adrese u domovini i svijetu. Osim toga, pojedine misije imaju i web-stranice. Redovito o misijskim aktivnostima izvještava i portal Hrvata u Švicarskoj www.hrvati.ch.

Biskup Vukšić i misionari u Einsiedeln

Ženidba je slika Boga ljubavi

ILJA JAKOVLJEVIĆ

Bliža se priprava na slavlje sakramenta ženidbe gotovo pretvorila u administrativni dio i dogovaranje same ceremonije. Onaj drugi dio *Ženidbenog postupka* koji zaručnici prolaze sa svojim župnikom, gdje se govori o nakani, shvaćanju, prihvaćanju ženidbe, često je sveden na davanje odgovora od strane zaručnika s „da“ ili „ne“. Budući da se radi o pravno-crkvenoj terminologiji, sami zaručnici i ne razumiju postavljena pitanja, a kamoli da uspiju shvatiti teološku pozadinu pitanja. Ne postoji jednostavan odgovor, ali postoji mogućnost da župnik, unatoč tome što su zaručnici prošli tečaj za brak, ponovno izdvoje jednu katehezu na tu tematiku. Ovaj dio pitanja koji traži *Ženidbeni postupak* nadilazi formalnu stranu i progovara o teološkoj biti ženidbe i braka. Svesti slavlje ženidbe na zadovoljavanje pravne forme i obdržavanje rubrika u obredniku jest minimalizam ispod kojeg ne možemo, ali daleko je od biti i smisla slavlja sakramenta ženidbe. Naočigledniji je primjer što sakrament ljubavi (ženidbu) slavimo bez mise koja najsnažnije progovara o Kristovoj ljubavi prema čovjeku. Slavljenje ženidbe nije čisto ispunjavanje slova zakona i rubricizma, već slavljenje vazmenog otajstva. Gotovo je postala redovita praksa slavljenja ženidbe bez mise, što je trebao biti izuzetak.

Dr. Vladimir Zagorac u svome članku *Liturgijsko slavljenje ženidbe u povijesti i danas* ističe: „... biblijski navještaj otajstva ženidbe u liturgiji riječi (njime se na poseban način potkrepljuje anamnetički značaj ženidbe), izjava mlađenaca o shvaćanju i prihvaćanju kršćanske ženidbe, nerazrješive i usmjerene služenju zajednici rađanjem i odgojem djece (to je važan trenutak obredne kateheze ženidbe), zatim pružanje ruke, blagoslov i predaja prstenja, kao i even-

tualna prsega; eventualni obredni prinos dara mladenaca u Euharistiji (on je izvrstan izraz ženidbenog darivanja mladenaca „u Gospodinu“) te euharistijska pričest mladenaca kao izraz zajedništva u Kristu. Svi ti čimbenici imaju svoju važnost i doprinose cjelovitosti liturgijskog znaka sakramenta ženidbe.“

Ženidba je slavlje vazmenog otajstva

Sakrament ženidbe i cjelokupan kršćanski brak, obitelj, proistječe iz vazmenog otajstva Isusa Krista (usp. SC 61). Posebno se u sakramentu ženidbe zrcali vazmeno otajstvo, „posvećivati ljude, izgrađivati tijelo Kristovo i iskazivati Bogu štovanje“ (SC 59). U slavlju sakramenta ženidbe ostvaruje se nova stvarnost, vidljivo otajstvo božanskog odnosa prema čovjeku. Vazmeni karakter ženidbe snažno progovara u blagoslovnoj molitvi nad mладencima gdje se veli da je Bog „uzvišenim otajstvom ženidbenu svezu posvetio i sakrament Krista i Crkve u bračnom savezu izjednačio.“ Izražavajući svoju privolu, zaručnici postaju jedno (supružnici) te obećavaju vjernost „u dobru i zlu, zdravlju i bolesti“. Sve ovo proizlazi iz vazmenog otajstva u kojem Isus Krist očituje svakom čovjeku definitivnu Božju ljubav koja ga spašava.

Novozavjetni tekstovi koje govore o ženidbi proizlaze iz vazmenog Kristova otajstva. Sv. Pavao ističe: „.... slobodna je da se uda za koga hoće – samo neka to bude u Gospodinu“ (1 Kor 7, 39). Ako smo kršteni „...u Krista Isusa, u njegovu smrt...“ (Rim 6,3), „... zajedno s njim ukopani u krštenju, s njim uskrsnuli...“ (Kol 2,12), „...s njim nas i uskrisi i s njim postavi na nebesima, u Kristu Isusu...“ (Ef 2,6), ako je, dakle, svaki naš čin u Isusu Kristu, onda je i sakrament ženidbe i braka u Isusu Kristu.

Slavljenje ženidbe u sklopu Euharistije još jasnije dolazi do izražaja milost koja proistjeće iz sakramenta ženidbe, tj. sudioništvo supruga u vazmenom otajstvu u kojem je ljubav Božja spram čovjeka doživjela svoj vrhunac, a sakrament je ženidbe sakrament ljubavi gdje mlađenci izriču svoju ljubav da će jedno drugo ljubiti sve dane života svoga i da će njihova ljubav oblikovati ne samo njihov bračni život već crkveni i društveni.

Zaručnik u slavlju ženidbe nije samo zaručnik, sposoban muškarac koji se služi razumom i ima sve pretpostavke da može valjano sklopiti kršćanski brak. On je i slika, ne samo svoga oca, svoje obitelji, već i Isusa Krista. On je pozvan da u braku biti slika Isusa Krista i svoju suprugu ljubiti istom onom ljubavlju kojom je Krist ljubio svoju Crkvu. Danas je jako važano naglašavati ovu sliku zaručnika i pokušati u slavlju ženidbe istaknuti upravo ovaj sakramentalni karakter. Ovo promišljanje zaključujem riječima pape Franje: „Taj nas sakrament (ženidbe) uvodi u srce Božjeg nauma, koji je naum saveza sa svojim narodom, sa svima nama, naum zajedništva. Na početku Knjige Postanka, prve knjige Biblije, kao kruna izvješća o stvaranju kaže se: ‘Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih...’ Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo.“ (Post 1, 27; 2, 24). Božja je slika bračni par: muškarac i žena; ne samo muškarac, ne samo žena, već oboje. To je slika Boga: ljubav, savez Boga s nama predstavljen je u tome savezu između muškarca i žene. I to je jako lijepo! Stvoreni smo zato da ljubimo, kao odraz Boga i Njegove ljubavi. I u bračnoj vezi muškarac i žena ostvaruju taj poziv u znaku uzajamnosti i zajedništva punog života u kojem su se odlučili zauvijek ostati zajedno.“

KAKO USPJEŠNO KORISTITI EUROPУ

MARIO SOŠIĆ

Običan hrvatski građanin po malo stvari raspoznaće da smo već devet mjeseci, kao država i građani Hrvatske, članovi Europske unije. A i ono po čemu to prepoznaje, gotovo su sve redom negativne stvari. Bilo da je riječ o novim porezima i raznim nametima, o zabranama i kontroli slobodnog raspalaganja osobnim vlasništvom ili, pak, ultimativnim pritiscima da se smanji opća i javna potrošnja države. Dalekosežno će te mjere i taj pritisak vjerojatno doprinijeti «sredivanju stanja» i uvesti odgovornije ponašanje u hrvatskom društvu. Osobito u smislu načela – *ne smije se trošiti više nego što se zaradi i ne smije se posuđivati ako se ne može vraćati.*

Teški problemi u hrvatskom društvu

Po svim pokazateljima to je ipak za Hrvatsku samo neka dugoročnija perspektiva. Trenutno, a taj će se trenutak produžiti na još nekoliko godina, možda i jedno cijelo desetljeće, vidljiv je pad standarda i ugrožavanje socijalne sigurnosti građana jer rastu cijene, povećavaju se troškovi života i rapidno raste nezaposlenost. Uz to idu i još dvije druge gotovo tragične posljedice: iseljavanje hrvatskih građana, ponajviše mladih, u daleki svijet, te otuđivanje vlasništva i dužničko ropsstvo velikog broja građana. Time Hrvatska postaje, biološki i vlasnički, sve manje hrvatska.

Tko se može, i kako, tome oduprijeti? Po osnovu našeg članstva u EU, gotovo nитко. Na europskom su političkom planu, osobito male države i njihove vlade, posve slabašan akter te zajednice, bez moći i utjecaja. Tamo, na europskom vrhu, ne postoji «pozitivna diskriminacija» kao u Hrvatskoj, gdje se manjina tetosi na račun većine. Odlučuje većina, prema svom interesu. Kad bi bilo drugačije, EU bi se bila davno raspala ili bi bila cirkusarija. Stoga, samo sjediti za «europskim stolom», kako se to slikovito uvijek pozitivno naglašava u politici, zapravo ne znači ništa za one «male», do li puko formalno sjedenje i čekanje što će drugi, veliki blokovi, odlučiti.

Dobru poziciju u EU (ne)ostvaruju nacionalne politike

No i u tim nepovoljnim uvjetima, moglo bi se mnogo više učiniti za Hrvatsku i njene građane. Pozitivnih primjera za to ima dovoljno. Od susjedne Mađarske (politika nacionalnog interesa) do baltičkih zemalja (uspješno korištenje fondova). Međutim, temeljni preduvjet za ostvarenje dobre pozicije, i uspjeha, s Unijom jest: *postojanje kompetentnog, mudrog i domoljubnog vodstva u Hrvatskoj.* Na svim razinama vlasti, ali i u gospodarstvu, znanosti, u sindikalnoj sceni, kao i u civilnom društvu, medijima i drugdje. U svim tim područjima, međutim, toga kod nas ima malo ili ga uopće nema. Ono što i ima, najčešće je povezano samo s jednom od tih triju komponenti. Od tog trojstva domoljublje je najmanje zastupljeno kod tih glavnih aktera. Mudrost je također veoma rijetka pojavnost, a i stručnost i kompetencija više se iskazuju sumnjivim papirnatim certifikatima nego konkretnim pozitivnim učinkom u radu.

Samo domoljublje, koji neki i ponekad prenaglašeno zagovaraju, nije samo po sebi dovoljno za nekakav pozitivan napredak društva. U mladoj državi, kao što je Hrvatska, ono je sigurno nužan uvjet homogenizacije i stabilizacije društva, ali nije i dovoljan. Kompetencija i stručnost mogu, također, sami po sebi, znacići nešto obećavajuće, ali ukoliko nisu integrirani u jasne društvene i državotvorne ciljeve, nema nikakve koristi od toga za zajednicu. Mudrost je jedna suptilna poveznica koja otvara prostor «dobru plasiranju» i dobiti za svoju državu i zajednicu, u nemilosrdnoj utakmici raznih interesa.

Hrvatski parlamentarci u EU moraju provoditi hrvatske interesne ciljeve

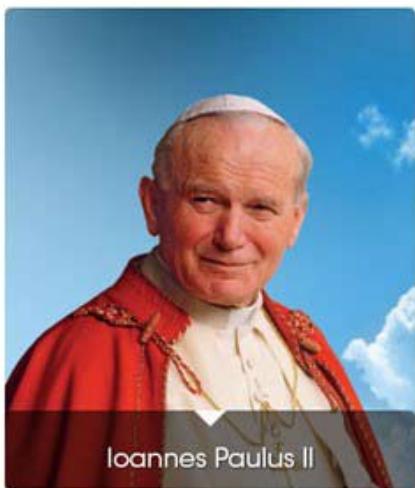
U tom cijelom kontekstu hrvatske politike valja nam procjenjivati vrijednost pojedinih aktera, i njihovih politika, uoči raznih izbornih kampanja, pa i sada uoči europskih izbora. Sad je pravo vrijeme zapitati se: zašto nam je trebala opasna, i za nas štetna, svađa ove vlade s Europskom komisijom i Njemačkom radi prikrivanja

nekoliko udbaških ubojica, zašto je predsjednik države toliko neaktivan na europskom i domaćem planu, zašto je ministrica vanjskih poslova toliko aktivna na balkanskom prostoru, zagovarajući interese tih zemalja, a ne interese vlastite države? Ili dalje, zašto se nismo pripremili i dobro obavili posao oko toga da dobijemo novac iz europskih fondova (do 15 milijardi kuna godišnje), a ne da nam je godišnja uplata u te fondove (3,5 milijardi kuna godišnje) dvostruko veća od povučenih sredstava? Zašto se preko Ureda predsjednika i ministrike vanjskih poslova promiče politika kako Srbija (i ostale zemlje ranije tvorevine) trebaju brzo i bezuvjetno ući u EU, a kad znamo da s tom zemljom nismo još riješili niz teritorijalnih i drugih sporova? Gdje tu ima imalo mudrosti i domoljublja? Prisjetimo se kako su nas uvjetovali i «perušili», u svoju korist, Italija (gospodarski pojas i ribarenje), Slovenija (Savudrijska vala i sada plin), a to čine i BiH (gradnja pelješkog mosta), Crna Gora (Prevlaka), Srbija (tužba za genocid, podjela imovine). Dakle, neshvatljivo je da se samovoljno odričemo strateške prednosti koju imamo kao članica EU-a i da u pristupnom iskazu naših uvjetovanih zahtjeva ne riješimo barem dio tih pitanja u svoju korist.

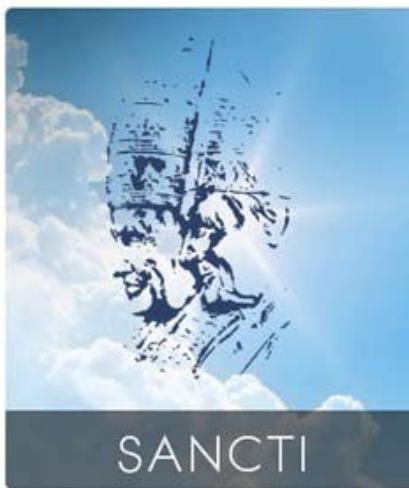
Europski su izbori važni

Hrvatska ne može mijenjati pravila ponašanja i odnose u EU, ali može ocijeniti koja je to skupina zemalja saveznicu preko kojih može povremeno ostvariti neke svoje nacionalne interese.

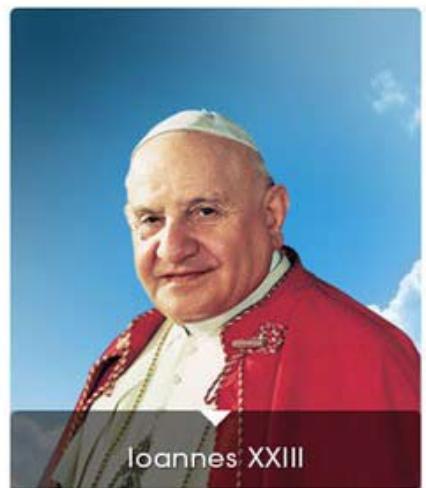
Znamo da europski Parlament nije najvažnije tijelo EU-a koje kreira razne europske politike, ali se njegov značaj stalno povećava. Stoga su i skorašnji izbori za taj parlament, koji se istoga dana održavaju diljem Europe, značajni za Hrvatsku i vrijedni izlaska i glasovanja. Za koga? Apsolutno za one koji su pokazali da im je hrvatski nacionalni interes, a to znači i interes svih nas, u prvom planu. Ne bih dao ni «plišljiva boba» za one koji se diče «europejstvom». Nama trebaju oni koji umiju i mogu zastupati *interesno hrvatstvo* u Bruxellesu, a ne europske interese u Hrvatskoj.

Ioannes Paulus II

SANCTI

Ioannes XXIII

DVOJICA PAPA - JEDAN DO DRUGOGA

✉ ANA CVITAN

DVOJICA PAPA – JEDAN DO DRUGOGA

Kada je papa Ivan Pavao II. 2000. godine proglašio blaženim papu Ivana XXIII., vjerojatno nije ni slušao da će jednog dana zajedno s njim biti proglašen svetim. Vjerojatno o tome nije sanjao ni Ivan XXIII. koji je odlučio sazvati Drugi vatikanski koncil, na kojem je sudjelovao i Ivan Pavao II., tadašnji krakovski nadbiskup. Prošle godine, točnije 30. rujna, papa Franjo objavio je datum kanonizacije 261. nasljednika svetog Petra, pape Angele Roncallija, i 264., pape Karola Wojtiče. Prošlo je devet godina od smrti pape Wojtyłe i pedeset jedna godina od smrti pape Roncallija. Obojica će 27. travnja, na drugu vazmenu nedjelju, koja je ujedno nedjelja Božanskoga milosrđa, biti ubrojeni među svetce Katoličke Crkve. Jednostavni pape koji silaze među ljude s priličnom dozom humora, neposrednošću i blizinom, već su za svojega života bili prepoznati kao svetci. O tome svjedoči i činjenica da su papu Roncalliju vjernici nazivali „Papa Dobri“, dok su se na Trgu svetog Petra, na dan smrti pape Wojtyłe vijorili transparenti s natpisima: „Santo subito! – Svet odmah!“

Njihove se grobnice nalaze u desnoj lađi Bazilike svetog Petra. Hodočasnici ih svakodnevno obilaze i na njihovim grobovima mole te bivaju uslišani po njihovu zavoru. Papu Talijana, Ivana XXIII., Crkva je odlučila proglašiti svetim zbog njegove dosljednosti između onog što je govorio

i živio, zbog njegove želje za obnovom Crkve, zbog njegovih pastoralnih smjernica, zbog toga što je neumorno promicao mir, dijalog, ekumenizam i međureligijski dijalog. Papa Poljak, Ivan Pavao II., čije se životne svježine mnogi sjećamo, bit će, između ostalog, proglašen svetim jer je potvrđeno čudo koje se dogodilo po njegovu zagovoru. Floribhet Mora, gospođa iz Kostarike, 1. je svibnja 2011. godine, na dan kada je Ivan Pavao II. bio proglašen blaženim, ozdravila od aneurizme. U ovom broju Ladonje donosimo poneke biografske činjenice o dvojici papa, novim svetcima, iako smo svjesni da se na stranicu-dvije ne može ispisati cijeli jedan svetački život, a kamoli dva. Neka crtice budu poticaj za daljnje istraživanje i upoznavanje života dvaju papa koji su obilježili dvadeset stoljeće. Možete, naprimjer, gledati i filmove: „Karol – čovjek koji je postao papa“, redatelja Giacoma Battiata (2005.) i „Dobri Papa“, redatelja Rickya Tognazzija (2003.).

IVAN XXIII.

Ime: Angelo Giuseppe Roncalli

Roden: 25. studenoga 1881.

Mjesto: selo Sotto il Monte, nedaleko Bergama – ITALIJA

Službe: tajnik bergamskog biskupa, vizitator u Bugarskoj, apostolski izaslanik u Turskoj i Grčkoj, apostolski nuncij u Francuskoj, kardinal i patrijarh u Veneciji

Papinska služba: 28. listopada 1958. – 3. lipnja 1963.

Ime: Ivan XXIII.

Papinsko geslo: Posluh i mir

Najznačajnija djela:

silazi među ljudе, potiče međureligijski dijalog i ekumenizam, saziva Drugi vatikanski koncil, pomaže riješiti berlinsku (1961.) i kubansku krizu (1962.), piše enciklike *Mater et magistra* (Majka i učiteljica, 1961.) i *Pacem in terris* (Mir na zemlji, 1963.).

Nadimak: Papa Dobri

Iz Govora prilikom otvaranja Drugog vatikanskog koncila:

„Draga moja djeco, čujem vaše glasove. Moj je glas samo jedan, ali u njemu su glasovi cijelog svijeta. Cijeli je svijet došao ovamo. Možemo reći da je i Mjesec večeras želio biti svjedok toga događaja. U cijeloj svojoj povijesti Bazilika sv. Petra nikad nije vidjela ništa slično. Ja nisam važan. Govorim vam kao brat koji je po volji našega Gospodina postao otac. Ali sve to zajedno, očinstvo i bratstvo i milost Božja neka odaju počast ovoj večeri. I svoje osjećaje uvijek izražavajmo kao sada, pred Nebom i Zemljom. Vjerom, nadom i milosrđem, ljubavlju prema Bogu i svojoj braći. I da svi, u svetome miru Gospodinovu, činimo dobra djela. Kada dođete svojim domovima, naći ćete svoju djecu. Zagrlite ih i recite im da je to od Pape. Možda ćete morati orti poneku suzu. Recite lijepu riječ. Papa je s nama. Osobito u doba tuge i gorčine.“

„Crkva nije muzej koji treba čuvati, već vrt koji treba obradivati.“

„Tražimo ono što nas povezuje, a ne ono što nas dijeli.“

„Život je hodočašće. Mi smo načinjeni od neba. Ovdje zastajemo kratko vrijeme, a onda nastavljamo putovanje.“

IVAN PAVAO II.

Ime: Karol Józef Wojtyła

Rođen: 18. svibnja 1920.

Mjesto: Wadowice - POLJSKA

Službe: kao mladić radio je u rudniku i u tvornici, župnik, sveučilišni kapelan, pomoćni biskup Krakova, kasnije biskup Krakova

Papinska služba: 16. listopada 1978.

- 2. travnja 2005.

Ime: Ivan Pavao II.

Papinsko geslo: "TOTUS TUUS" "Sam Tvoj i sve moje Tvoje je."

Najznačajnija djela: 104 apostolska putovanja, napisao 14 enciklika, proglašio 1338 novih blaženika (između ostalih: bl. Alojzije Stepinac, bl. Marija od Propetog Isusa Petković, bl. Ivan Merz) i 482 osobe svetima (sv. Leopold Mandić i sv. Marko Križevčanin), obnovio Zakonik kanonskog prava, promovirao Katekizam Katoličke Crkve, proglašio je Godinu otkupljenja, Marijinu godinu, Godinu Euharistije te započeo sa svjetskim susretima katoličke mladeži. Čovjek molitve, Euharistija mu je u središtu, potpuno posvećen Mariji.

Podržavao je čežnju za slobodom naroda tlačenih različitim režimima i totalitarnim sustavima, naglašavajući nepovredivo dobrostanstvo svakog ljudskog bića. Prvi papa koji je posjetio židovsku sinagogu i boravio u muslimanskoj džamiji.

Nadimak: Ivan Pavao Veliki

Iz Govora na početku pontifikata:

"Ne bojte se! Štovise, širom otvorite vrata Kristu. Otvorite Njegovoj spasiteljskoj vlasti granice država, gospodarske i političke sustave, široka područja kulture, uljubbe, razvijka. Ne bojte se! Krist zna što je u čovjeku. Samo On to zna!"

Na propovijedi u Splitu 4. listopada 1998.:

"Vaša nacija posjeduje potrebna sredstva za uspjelo savladavanje protivština, a posebno, pak, vi, hrvatski građani, posjedujete potrebne darove da biste se suočili s izazovima sadašnjeg trenutka. Zauzimanjem sviju može se nastaviti nimalo laka demokratizacija društva i njegovih građanskih ustanova. Cijena je demokracije velika. Novac kojim se plaća ta cijena izrađuje se od plemenitih kovina

čestitosti, razboritosti, poštovanja bližnjeg, požrtvovnosti, strpljivosti."

Propovijed na 17. Svjetskom susretu mladih, Toronto, 2002.:

"Vi ste mladi, a Papa je star i pomalo umoran. No, on se još uvijek potpuno poistovjećuje s vašim težnjama i nadama. Premda sam živio među mnogim tminama, pod okrutnim totalitarnim režimima, dosta sam jasno video da mogu biti nepokolebljivo uvjereni da ni jedna poteškoća, nijedan strah nije toliko velik da može ugušiti nadu koja vječno izvire iz srca mlađih."

Diplomatima 13. siječnja 2003. prije iračkog rata:

"Ne ratu! Rat nije uvijek neizbjegjan. On je uvijek poraz za čovječanstvo."

Propovijed u SAD-u 1993.:

"Kultura života znači poštivanje prirode i zaštitu Božjeg djela stvaranja. Na poseban način, znači poštivanje ljudskog života od prvog trenutka začeća do prirodne smrti."

Križni put mladih

GRAČIŠĆE I ove je godine održan biskupijski Križni put mladih Stazom sv. Šimuna u Gračišću. Oko 150 mladih iz svih dijelova Biskupije okupilo se u subotu 29. ožujka kako bi hodom kroz pitomi krajolik središnje Istre, u zajedništvu, molitvi, pjesmi i druženju proveli jedan drugačiji, ali posve ispunjujući

dan. Križni put stazom sv. Šimuna održava se neprekidno od 2000. godine. Dužina je staze 10 kilometara što se za pobožnost Križnoga puta prijeđe za otprilike 4 sata. Pješačenje započinje uz crkvicu sv. Šimuna iz 14. stoljeća. Staza dalje vodi u Žlepčare, malo selo nekadašnjih mlinara, gdje se još vide ruševine mlinova. Prateći korito poto-

ka stiže se do najljepših istarskih slapova, Sopota. Staza dalje vodi prema Škrbanskom brigu i mjestu Lovrići, a zatim do crkve sv. Stjepana na mjesnom groblju, kraj koje je 15 metara visok zvonik. Istočnom padinom brda Perunčevac, uz duboke laporne usjeke sa slojevima vapneničkih sedimentata, staza vodi natrag prema Gračišću. (L/G.K.)

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI:**Antun Karabaić**

✉ DR. SC. MAJA POLIĆ

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

Još jedan Krčanin koji je predstavljao nezaobilazno važan čimbenik u naronome preporodu i političkome životu Hrvata austrijske pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima u drugoj polovici XIX. st. bio je Antun Karabaić. Taj krčki svećenik aktivno je sudjelovao u prijelomnim trenutcima političkoga pokreta početkom 70-ih godina XIX. stoljeća, kada je došlo do pokretanja prvoga hrvatskog lista za Hrvate Istre i Kvarnerskih otoka.

Antun Karabaić rođen je u Puntu na otoku Krku 29. studenoga 1832. godine. Njegov otac Ivan, po zanimanju niži finansijski i pomorski činovnik, te majka Marija, domaćica iz slavne bašćanske obitelji Toić koja je dala dvojicu svećenika – Jerka i Petra – imali su još dvije kćeri te četvoricu sinova. Kako obitelj nije imala velike finansijske prihode, pala je odluka da će trojici sinova omogućiti obrazovanje. Tako su Antun i Ivan postali svećenici, dok je brat Mate postao finansijski činovnik.

Pučkoškolsko obrazovanje započeo je u rodnome mjestu završivši ondje prvi razred, a potom je pohadao školu u današnjemu gradu Krku. Gimnazijsko obrazovanje započeo je u Rijeci, gdje je završio šest razreda. Ondje se upoznao s talijanskim i latinskim jezikom na kojima se odvijala i nastava. Pored toga, učio je mađarski, koji je tada u školama bio obvezni jezik. Školovanje nastavlja u Zadru, gdje je završio posljednja dva razreda gimnazije. Ondje je upoznao dr. Gjuru Pulića, kasnije kanonika Sv. Jeronima u Rimu, koji je bio ravnateljem zadarske gimnazije. Citavim školovanjem Karabaić je pokazivao vidnu marljivost te je po uspjehu bio među najboljim đacima. To, kao i njegovo uzorno vladanje, zamjetio je i ravnatelj Pulić, pruživši mu veliku podršku. Nakon toga

odlazi na studij bogoslovije u središnje sjemenište u Gorici te je ondje završio prve tri godine studija. Posljednju godinu odlazi u Trst gdje je biskup bio Bartolomej Legat koji ga je zaredio za svećenika.

Završivši obrazovanje, prvo radno mjesto dobio je u Kopru, gdje je proveo godinu dana kao duhovni pomoćnik i koralni vikar. Bojeći se za svoju sudbinu, Karabaić je ondje propovijedao i sve ostale dužnosti obavljaо na talijanskom jeziku, u strahu da će kao Hrvat biti protjeran. Odlazi u Trst na iste dužnosti. Ovdje do izražaja dolazi njegova marljivost koja je u konačnici dovela do slabljenja njegova organizma te do ozbiljne plućne bolesti. Liječnik mu je tada savjetovao da se odrekne službe. Čuvši za tu Karabaićevu nevolju, biskup mu je ponudio lakšu službu te je održavao mise i tek dva sata dnevno nastavu za tamošnju slovensku djecu. Ovdje ga je zatekla molba biskupa Jurja Dobrile da se prihvati uređivanja novinske edicije koju su preporoditelji tada namjeravali

pokrenuti. Karabaić je, prema Dobrilinu mišljenju, bio jedini rodoljub u Trstu koji je bio u potpunosti neovisan i od svjetovne i crkvene vlasti te je na taj način mogao biti objektivan. Iako u prvi mah, zbog opravdanih zdravstvenih razloga, nije prihvaćao Dobrilinu molbu, nakon opetovana ponavljanja Karabaić je ipak popustio.

Naša sloga prvi je novinski poduhvat na području Istre i Kvarnerskih otoka, i to na zasadama političkoga promišljanja dvojice biskupa – Josipa Jurja Strossmayera i Jurja Dobrile. Podnaslov te novinske edicije jest *Poučni, gospodarski i politički list* što nam kazuje koje su njezine glavne smjernice. Važan je i podnaslov – *Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari*, čime se posebno ističe presudna važnost složnoga zajedništva većinskoga hrvatskoga stanovništva koji u suradnji sa slovenskim stanovništvom može bit protuteža u sukobu s manjinskim talijanskim vodećim strukturama. Prvi je broj tiskan 1. lipnja 1870. g. u Trstu, gdje će izlaziti sve do 1899.

godine, kada se premješta u Pulu. Na početku, novine su izlazile na svega četiri stranice maloga formata, a od 1880. na velikome formatu. Do 1884. tiskane su svaka dva tjedna, a od tada do 1915. jednom tjedno, uz dvogodišnje razdoblje od 1900. do 1902., kada su izlazile čak triput tjedno. Pred izbore 1907. te u periodu zasjedanja Istarskoga sabora tiskane su i triput tjedno. Prvi svjetski rat krajem svibnja 1915. dokinuo je njihovo izlaženje.

Razlog je pokretanja lista pokušaj da se desetljeće ranije započet preporodni pokret što brže može koordinirati i širiti. Sondiranje terena kojim bi se utvrdilo ima li mogućnosti da novinska edicija stekne širu čitateljsku publiku u austrijskoj pokrajini Istri, predstavljalo je tiskanje kalendara *Istran* za 1869. i 1870. godinu. Nakon što je ozbiljnu Dobrilinu ponudu za uređivanje i izdavanje *Naše sogle* odbio dotadašnji urednik *Istrana*, svećenik Franjo Ravnik, biskup se istim prijedlogom obraća Antunu Karabaiću, čovjeku svojega punog povjerenja. Dobrila Karabaiću najprije u zadatku stavila da se kod poznatih ljudi rasipa na koji bi se način mogla ostvariti zamisao o izdavanju lista. Veliku je pomoć u uređivanju lista Karabaiću pružio svećenik Mate Bastian. Uz njih, te Dobrilu i Ravnika, u uređivanju su sudjelovali i Bastianov brat Ivan, Mate Ujčić, Toma Padavić, Kosta Trihvić/Trifić te dvojica koja se izrijekom ne navode, već ih se spominje kao «otočanina» i «volovčaka». Karabaić je list uređivao sve do početaka 80-ih godina XIX. st. kad na scenu stupaju pripadnici druge generacije istarskih preporoditelja. Tada se povukao iz aktivnoga političkog života, zamijenivši 1883. preminuloga dr. Pulića na mjestu kanonika Sv. Jeronima. No, njegovo krhko zdravlje nije mu dopustilo duži boravak u Rimu, odakle se povukao nakon dviju godinu. Po povratku u Trst postaje vjeroučitelj i nadzornik tamošnjega Zavoda «Albertinum» koji su vodile sestre Sv. Križa. Ondje se zadržao dvadeset godina, pomažući hrvatske đake i odupirući se bolestima. Ondje je i preminuo u siječnju 1906. godine.

Povodom njegove smrti prigodan tekst sastavio je tadašnji urednik *Naše soge* Matko Mandić, također svećenik. Svjestan značenja svojih časnih prethodnika iz prve generacije preporoditelja koji su trideset osam godina ranije pokrenuli novinsku ediciju, a posebice Karabaića, o njemu ponošno piše: «*S našim Karabaićem izčezava iz našega javnoga života jedna od najobjavljenijih ličnosti. (...) S Karabaićem nestalo je s istarskog kopna poslednje svećenika starog kova. Skroman, prijazan i susretljiv, dobroćudan i velikodušan osvajao je srca sviju, s kojima je dolazio u doticaj. Njegova uzorna nesebičnost nije mu dopustila, da traži za sebe ni časti ni dostojanstva, najmanje pako blaga ovog sveta. Malo je imao i s malim se zadovoljio, a ako mu je što preostajalo, podielio bi među svoju mnogobrojnu siromašnu svojtu. Nemila smrt ugrabilo nam je idealnog prijatelja, iskrenog savjetnika, žarkog nesebičnog rodoljuba. Za vike zatvorile se one ustne, koje su u hramu božjem kroz dugi niz godina vjernikom propovijedale ljubav i bratinstvo, a u ovom listiću narodu našemu podavale mudre savjete i iskrene poticaje na uztrajnost u borbi za njegov duševni i tjelesni boljšetak. (...) Dočim predajemo ovim pravednoj poviesti ime jednog od najzaslužnijih muževa iz prve naše narodne borbe u Istri, stojeći puste duše pred njegovim blagim al studenim licem, oprštamo se s njim u ime svojte, prijatelja i štovatelja, dà, u ime svega hrvatskoga naroda, koji će njegovo slavno ime prenašati od pokoljenja na pokoljenje.».*

KRIZMANICI IZ PIĆNA U VIŽINADI

VIŽINADA Pobožnost Križnoga puta na jednom od najljepših vidikovaca u Istri, onome na brdu San Toma kod Vižinade, četvrte su korizmene nedjelje slavili vjernici iz župe Pićan. Čak 31 krizmanik i 10 prvpričesnika ove župe sa svojim kumovima, roditeljima, braćom i sestrama, ostalim župljanima, ukupno više od 100 vjernika, i s župnikom župe Pićan velečasnim Antonom Kurelovićem prisjetili su se muke Gospodina našega Isusa Krista koji je umro na križu i podario nam vjeru koju i danas isповijedamo. Hodočasničko pohodenje pićanskih vjernika Vižinadi i njenu Križnom putu na otvorenom, razmatranja na postajama Križnoga puta o uzornosti vjere, njenoj ispravnosti i odlučnosti ovih ljudi da žive vjeru ovom su hodočašću dali poseban značaj. Bila je to svojevrsna priprava župljana Pićna za najveći kršćanski blagdan Uskrs te sakramente slike potvrde 4. svibnja i prve svete pričesti 18. svibnja 2014. godine. Hodočasnike je primio i pozdravio vižinadski župnik velečasni Alojzije Baf te brojni vjernici Vižinade, a na Kalvariji pred središnjim križem služena je sveta misa poslije koje je uslijedilo zajedničko druženje i uživanje u prekrasnu krajoliku i pogledu na širok obzor Istre. (Slavko Ledić)

Svetci u slobodi Crkve

Unutrašnjost crkve Sv. Flora u Pomeru

 STANKO JOSIP ŠKUNCA**Sveti Flor**

Tko je bio sv. Flor ili Florijan čiji je kult bio dosta raširen u Istri, posebno u Puli? Tim se pitanjem pozabavio pokojni biskup Nežić, koji je naveo razna mišljenja i pretpostavke, no stvar nije dokrajova povijesno rasvijetljena. Bilo je više svetaca koji su nosili ime Florus. Neki spominju sv. Flora mučenika na jugu Ilirika, u Dardaniji. Bio je kamenorezac i odbio je izradivati kipove poganskim bogovima, zbog čega je mučen. Čini se da od ovih treba razlučiti onog koji se štuje u Istri i Julijskoj Veneciji. U pulskom antifonaru iz 12. st. nalazi se himan o sv. Floru u kojem stoji da je on nekoč "pasao ovce trevizanske", tj. da je bio biskup Trevisa (točnije starog Opitergija, danas Oderzo), a u istom himnu piše da si je izgradio sklonište u Fažani i da je tu mnoge poučavao kao dobiti učitelj. Zbog toga neki spominju Flora kao pulskog biskupa. Podatak da je Flor bio biskup Emonije, tj. Novigrada, ili Emone, tj. Ljubljane, gdje su mu štoviše napravili lijep kip, zabilježen je tek u 17. st. pa ga treba zanemariti. Ta je pomutnja nastala zato što je sv. Magno, biskup Opitergija, prenio svoju stolicu u Cittanovu (nekadašnju Herakleju na moru). Kako i Istra ima svoju Cittanovu (Novograd) koja se zvala i Emonia, nikakvo čudo da je njegov kult i ovamo dospio.

U jednoj pulskoj oporuci iz 1140. spominje se crkva sv. Flora u Puli. I pulski statut iz 1331. određuje blagdan sv. Flora biskupa 27. listopada. Prvi spomen relikvija

sv. Flora i antifonarija u njegovu čast u Puli imamo iz 1379. (G.E. Ferrari, Manoscritti, 169). Na jednom kamenom natpisu iz pulske katedrale (1415.) spominje se oltar sv. Flora, biskupa u Puli. Naime, stara predaja veli da je Flor bio pulski biskup, da je imao hodočasničke i pustinjačke sklonosti, pa je sa svojim arhiđakonom odlučio poći u Sv. Zemlju. Kako seugo nije vraćao, pulski kler odluči izabrati novog biskupa koga potvrdi i papa. Kad se nakon više godina sv. Flor vratio kući i saznao za novu situaciju, nije se otkrivao, nego se povukao u jednu kolibu (ili špilju) kod Fažane i tu živio kao pustinjak. Za njega je znao samo njegov arhiđakon koji mu je donosio hranu. Kad je Flor konačno umro, arhiđakon to javi pulskom kleru i puku. Ovi mu upriliče svečan sprovod i ukop u pulskoj katedrali, gdje se njegove relikvije s ostalima do danas čuvaju. Tako je nastalo štovanje sv. Flora u Puli. Na stariim mapama Pule današnji otočić Uljanik zvao se S. Florian. Sv. Floru biskupu posvećena je grobljanska crkva u Pomeru i župna u Loboriki. I u Labinu, iznad gradskih vrata, nalazila se kapela sv. Flora. Možemo li ovog Flora poistovjetiti sa sv. Florijanom iz Opitergija (Oderzo)? Langobardski povjesničar Pavao Đakon (720. – 799.) spominje sv. Florijana, biskupa Opitergija, koji je između 610. i 620. ostavio svoju biskupiju i pošao na Istok propovijedati Evangelje, a ustroje bio željan mučeništva. Noviji istraživači navode i druge moguće razloge Florijanova putovanja na Istok. Vrijeme je to podjeli Akvilejskog patrijarhata, kad je u Gradu

(pod Bizantom) 607. god. izabran katolički kandidat Kandidjan, dok su oni pod Langobardima izabrali shizmatika Ivana. Možda je biskup Florijan pošao u Konstantinopol izvijestiti cara o stanju u lokalnoj Crkvi. Navodno je na odlasku rekao da ukoliko se za godinu dana ne vrati, neka izaberu novog biskupa. Kako seugo nije vraćao, na biskupskoj stolici naslijedio ga je njegov đakon sv. Ticijan. S obzirom da se i ovaj sv. Florijan također slavi 27. listopada, pulska se tradicija može uskladiti s onom iz Opitergija. Možda nismo daleko od istine ako ustvrdimo, a to vjeruje i biskup Nežić, da je sv. Florijan bio biskup Opitergija, da je sa svojim pratiocem otputovao na Istok i u Sv. Zemlju, da je na povratku našao svoju biskupsku stolicu popunjenu i da se zbog toga povukao u Istru, točnije u područje blizu Fažane, i tu proveo ostatak života kao pustinjak. Kad je umro, već se za njega znalo u Puli pa mu je priređen veličanstven pogreb u pulskoj katedrali te se njegov kult lako proširio. Biskup Nežić pokušao je sv. Flora smjestiti u odnos s Istarskom shizmom. Po njemu on bi mogao biti predstavnik katolika vjernih rimskom papi na jugu istarskog poluotoka, na teritoriju koji je bio pod jurisdikcijom ravenske crkve sv. Apolinara. Zato se i kaže u pulskom antifonaru da je "nadzirao crkveni nauk". Nije isključeno, kako misli Nežić, da je on sa svojim učenicima i prvi vjerovjesnik istarskih Hrvata. Literatura: D. Nežić, Sveti Flor, biskup romanskog Opitergiuma, vjerovjesnik istarskih Hrvata, Croatica christiana 16 (1985.), 94 – 106.

Korizmeno hodočašće u pulsku katedralu

Unedjelju 30. ožujka 2014. održano je biskupijsko korizmeno hodočašće u pulsko prvostolnicu. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša uz concelebraciju svećenika Pulskog, Vodnjanskog i Labinskog dekanata.

Molitveno-duhovni program započeo je pokorničkim bogoslužjem koje je ove godine vodio vodnjanski župnik, preč. Marijan Jelenić. Za sakrament ispovijedi na raspolaganju je bilo dvadesetak svećenika. Za pobožnost Križnoga puta ove su godine čitana razmišljanja bl. Majke Terezije, a čitali su čitači Labinskog dekanata.

Govoreći o dnevnem ulomku Evandđela po Ivanu o slijepcu od rođenja kojeg Isus ozdravlja, Biskup je istaknuo da, s tek izmijenjenim povijesnim okolnostima, takve situacije i takvu tipologiju ljudi možemo vi-

djeti i danas. Slijepac je taj koji traži pomoć, za njega je Isus na početku neznanac koji mu čini dobro, a do kraja vidimo rast Njegove vjere i Njegovo svjedočanstvo pred farizejima. On je svima nama primjer kako treba rasti u vjeri. Po dobroti koju mu je Isus iskazao, on Ga smatra prorokom, a do kraja izražava svoju istinsku vjeru u Sina Božjega. Slijepčeve roditelje karakterizira diplomatski pristup, svojevrsnim „pravničkim odgovorom“, koji daju na pitanje o ozdravljenju sina, prebacuju odgovornost na njega, ne želeteći se zamjeriti farizejima, zakonu. Farizeji su ti koji prilagođavaju zakone na način da zaštite sebe i svoje djelovanje, a nadasve svoj povlašteni položaj u društvu.

Biskup se nadalje osvrnuo na dvojnost pristupa tezi koja se odnosi na regulaciju međuljudskih odnosa: dok je starozavjetni zakon odisao zabranom „ne čini drugo-

me što ne bi želio da drugi tebi čini“, Isus donosi Novi zavjet, zavjet Ljubavi između Boga i čovjeka, kojim ne samo da zabranjuje činjenje zla već nas, kao svoje sljedbenike, obvezuje na činjenje dobra.

Isus nas poziva, i danas kada nam se čini da sve ide naopako, da živimo u svjetlu vjere te da to svjetlo vjere koje nosimo u sebi širimo napose svojim dobrim djelima jer ćemo upravo tako najbolje potaknuti druge na dobro, zaključio je Biskup.

U Porečkoj i Pulskoj biskupiji biskupijska se korizmena hodočašća s pokorničkim bogoslužjem, ispovijedi, pobožnošću Križnoga puta te misom održavaju uobičajeno u Poreču treće, a u pulskoj katedrali, za Labinski, Vodnjanski i Pulski dekanat, četvrte korizmene nedjelje. (G.K.)

Pobožnost Križnog puta

VELI VRH U pulskoj župi Krista Spasitelja u naselju Veli Vrh tijekom korizme na pobožnost se Križnoga puta, uz mnogobrojne župljane, okupljaju i roditelji djece koja pohađaju tamošnji vrtić „Marija Petković“. U petak 21. ožujka dio je djece iz vrtića sudjelovalo aktivno na pobožnosti Križnoga puta tako što su mirno i svečano, gotovo pobožno, tijekom čitanja molitvi stajali pored ambona držeći u rukama malena raspela napravljena od prirodnih materijala. Jer vjera se, znamo, najbolje prenosi – primjerom. (G.K.)

Korizmena akcija za komunu Cenacolo

FAŽANA Ovogodišnja korizmena akcija župe Fažana u organizaciji župnog Caritasa bila je usmjerenata za pomoć mladićima koji žive u komuni Cenacolo u mjestu Štroligarija nedaleko Novigrada. Akcija je započela prve korizmene nedjelje prikupljanjem odjeće, hrane, higijenskih potrepština i novca. Na drugu korizmenu nedjelju na misnom slavlju koje je predvodio mons. Ivan Milovan, biskup u miru, prikupljena je pomoć uručena predstavnim komune Cenacolo. Svoj novčani doprinos uz župljane Fažane dali su i hodočasnici iz Župe sv. Josipa iz Splita, koji su, predvođeni svojim župnikom don Vjenceslavom Kujundžićem, toga dana boravili u Fažani. Na kraju misnog slavlja župnik je zahvalio svima koji su dali svoj doprinos te i ove godine svojom darežljivošću pomogli onima koji su potrebitni naše pomoći, naglasivši da svojim dobrim djelima i molitvom najbolje živimo korizmeno vrijeme. Župnik je istaknuo da su i na području župe Fažana prisutni problemi droge, alkohola, kockanja koji razaraju mnoge ljudske živote, no društvo jednostavno sve to tek nijemo promatra. Na kraju obiju nedjeljnih misa mladići su iznijeli svoje svjedočanstvo te pozvali sve da se aktivno uključe u suzbijanje raznih ovisnosti koje uništavaju ne samo mlađe ljudske živote nego obitelji i cijelo društvo. Zahvalili su župljanim Fažane i u molitve preporučili sebe i sve mladiće u komuni Cenacolo. (I.J., G.K.)

Župnik poklonio zastavu Dobrovoljnom vatrogasnom društvu

Usrijed 19. ožujka 2014., o blagdanu sv. Josipa, fažanski župnik vlč. Ilija Jakovljević svečano je uručio novu zastavu predsjedniku mjesnog DVD Igoru Černacu te blagoslovio Vatrogasni dom. Primopredaja je izvršena ispred vatrogasnog doma, koji se nalazi tik uz župni stan, pred svečano postrojenom cijelom postrojbom DVD-a. Ova zastava predstavlja simbol humanosti i hrabrosti, poštenja, iskrenosti i požrtvovnosti. „Neka se pod ovom zastavom okupljaju vaši članovi njegujući ove vrednote i gajeći u sebi plemenitu misao pomoći bližnjemu u nevolji. Predajem vam ovu zastavu s likom sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca, kao znak zahvalnosti za sve što vatrogasci ovoga društva čine na dobrobit mještana i cijele okolice“, rekao je župnik tijekom čina primopredaje. Vlč. Jakovljević je kao motivaciju za tu gestu istaknuo želju da podrži napore mještana koji su se angažirali u ponovnom pokretanju DVD-a u Fažani, mjestu kojem je DVD u nekim prošlim vremenima bio na ponos, brojnošću članova i uspjesima na natjecanjima. Župnik je novu zastavu DVD-a blagoslovio o drugoj korizmenoj nedjelji, na misi za mlade, uz nazočnost članova DVD-a Fažana u svečanim odorama. Zastava je od blagoslova do uručenja bila izložena u župnoj crkvi. (L.G. K.)

TAJNE ŽIVOTA U DVOJE

Anna i Alberto Friso autori su knjige pod naslovom: TAJNE ŽIVOTA U DVOJE. Knjiga je izšla u izdanju nakladnika „Novi svijet“, Križevci, i „Josip Turčinović“ d. o. o. Pazin. Naslov je izvornika: IN DUE, Cinque segreti per il benessere di coppia. Knjigu je prevela Đina Perkov, a može se nabaviti u prodavaonicama nakladnika „Josip Turčinović“ d. o. o. Pazin, u Puli, Poreču i Pazinu.

Ljubav se sastoji od altruizma, besplatnosti, služenja, bratstva, što prije ili kasnije dovodi do uzajamnosti. Iz Chiarine duhovne baštine (Chiara Lubich, začetnica Pokreta fokolara, 1920. – 2008.) izvukli smo pet tajni koje su doprinijele poboljšanju odnosa velikog broja obitelji na svim stranama svijeta i spasile bračne parove koji su bili na rubu ponora ili još dalje. (Iz predgovora autora)

MARE NOSTRUM

„Želio bih album MARE NOSTRUM posvetiti mojoj majci, Ruži Halilić, čija ljubav, razumijevanje, podrška i strpljivost su mi pomogli da postanem čovjek kakav sam danas“ posveta je to koja stoji u knjižici uz najnoviji album Damira Halilića - Hala. Album *Mare Nostrum* nije uobičajeni nosač zvuka s kakovima se većina nas svakodnevno susreće, već spada u ostvarenja za manji broj glazbenih sladokusaca. Gitaristički instrumentalni album koji nam donosi pregršt zvukova Mediterana, zvukova topoline, zvukova renesanse. Slušajući *Mare Nostrum* (lijepog li naziva) ulazimo u svijet glazbe sličan Villa Lobosu, A. Barriosu, F. Tarregi itd. - glazbe koja je formirala Halov glazbeni izričaj, naravno treba tu pridodati i modernija glazbena imena kao Tommy Emanuel, Al Di Meola, Stefan Grossman i mnogi drugi koji su, svatko na svoj način, „zaslužni“ za Halovu izuzetnu glazbenu zrelost i virtuoznost. Damir Halilić je relativno slabo poznat domaćoj publici i više je cijenjen među kolegama u inozemstvu te spada u vrh „gitarističkog“ svijeta. Damir je višegodišnji organizator mnogih glazbenih priredbi u sklopu Kastavskog kulturnog ljeta te smo u Kastvu vrlo često imali prilike slušati najbolje od svjetskih gitarističkih virtuoza. *Mare Nostrum* snimljen je u Londonu u Rock Of London Studiju. Na albumu se osim gitare pojavljuje i vokal Tajane Dukić-Milić. Album je u cijelosti snimljen bez nasnimavanja i popravljanja i donosi nam zapravo isti ugodaj kao da slušamo nastup uživo. Na CD-u se nalazi 19 Halovih kompozicija. Iako *Mare Nostrum* ne spada u onaj tip aluma o kakvima obično pišemo osjećam da bi bio grijeh ovo ostvarenje ne popratiti, makar i na ovo malo prostora. Možda sam subjektivan, no, to me veseli. (David Ivić)

NOVO IZDANJE

„Devetnica Mariji razrješiteljici čvorova“

„Po plodovima čete ih njihovim prepoznati“ (usp. Mt 7,15). Papa Franjo, marijanski je svećenik upravo svojom prepoznatljivom osobnošću i nadasve neposrednošću kojom je osvojio srca ljudi. Došavši, kako sam kaže, „s kraja svijeta“ donio je, i u svoj pontifikat pretočio, pobožnost prema Majci Božjoj. Na tom tragu nastala je kateheza koju je izrekao 12. listopada 2013. na Marijanskem bdijenju organiziranom u sklopu Godine vjere. Tom je prigodom progovorio o Djевici razrješiteljici bolnih čvorova našega života te tako svrnuo pozornost na jednu, do tada, u širim krugovima relativno manje poznatu pobožnost Majci Božjoj, Devetnicu Mariji razrješiteljici čvorova. Talijanska izdavačka kuća Shalom (Editrice Shalom) objavila je knjižicu s cijelovitim tekstom pobožnosti te prikazom povijesnog konteksta nastanka tog jedinstvenog oblika obraćanja Blaženoj Djевici Mariji. Ovih je dana ta knjižica prevedena na hrvatski.

Papa Franjo s likom Marije razrješiteljice čvorova susreo se osamdesetih godina prošloga stoljeća tijekom boravka u Njemačkoj, gdje je bio neko vrijeme dok je pripremao doktorsku disertaciju. Budući papa vidio je tada sliku Marije razrješiteljice čvorova koja se u njemačkom gradu Augsburgu štuje od XVIII. stoljeća. Po povratku u Argentinu ponio je sa sobom više reprodukcija te slike te tako i tamo, na drugom kraju svijeta, posijao „sjeme“ te pobožnosti. Jedna je slika izložena na sveučilištu El Salvador i odatle je započelo širenje nove pobožnosti. Nakon što je postao pomoćni biskup Buenos Airesa, učvrstio je to štovanje, nastavio posvećivati kapele u Njezinu čast, i služio se slikom kao osobnom posjetnikom, bila je to i sličica koja se dijelila kao uspomena na njegovo biskupsko ređenje. Ta je pobožnost u Buenos Airesu toliko dobro zaživjela da je 1996. godine, u argentinskoj prijestolnici, u župi San Jose del Talar, posvećena velika oltarna pala Marije razrješiteljice čvorova, a 8. prosinca 2011. tadašnji kardinal Bergoglio uzdignuo je to mjesto na čast Svetišta Gospe razrješiteljice čvorova. Od toga se dana spomen pobožnosti posebno slavi 8. prosinca, i svakog 8. u mjesecu. Pobožnost se strelovitom brzinom proširila po cijelom južnoameričkom kontinentu, a molitve devetnice koje se danas koriste djelo su župnika žepe San Juan Bautista, oca Juana Ramona Celeira, koji je vidjevši neprestani priljev vjernika, odlučio napisati devetnicu kako bi pomogao ljudima.

U Knjizi je detaljno opisana slika s teološkim značenjima simbola koje prikazuje. Pojam čvora povezuje se s riječima sv. Ireneja: „...čvor Evine neposlušnosti bio je razriješen

Marijinom poslušnošću, što je Eva svezala nevjermom, to je Djevica Marija razriješila vjerom...“ (sv. Irenej, Adversushaereses), jer je „bila poslušna, postala je uzrok Spasenja sebi i svome rodu“ (Adversushaereses).

Knjiga, osim molitve devetnice donosi Krunicu i Litanije te druge prigodne molitve Mariji razrješiteljici čvorova različitih autora. Riječ „čvor“ odnosi se na sve one probleme s kojima se često godinama nosimo i ne znamo kako ih riješiti; na sve one grijehe koji nas drže okovanim i koji nam onemogućavaju prihvatići Boga u naš život, i pohitati u Njegov zagrljaj poput djece; na svu onu gorčinu koja nam otežava da se volimo ponizno i iskreno u našim obiteljima i koja onemogućava ostvarenje Isusove zapovijedi: „Kao što sam ja ljubio vas, i vi ljubite jedni druge.“ (usp. Iv 13, 43)

Knjižica donosi pripovijest kako je nastala pobožnost Mariji razrješiteljici čvorova u Njemačkoj. Plemeniti Wolfgang Langenmantel vjenčao se sa Sophie Imhoff 1612. godine, no nakon nekoliko godina brak je ušao u krizu i razmišljao je o razvodu. Za savjet se obratio isusovcu ocu Jakobu Remu u samostanu St. Peter am Perlach u mjestu Ingolstadt (sedamdesetak kilometara od Augsburga). Pater Rem odlučio je za taj slučaj moliti se Djevici Mariji zazivanoj kao „Majka triput predivna.“ Plemić je posjetio samostan četiri puta u naredna četiri tjedna i u njegovoj obiteljskoj situaciji dogodio se pozitivan obrat. Posljednje subote u mjesecu, 28. rujna 1615., dok je otac Rem molio pred likom BDM u samostanskoj kapeli, za vrijeme svečanog čina podigao je vjenčanu vrpcu supružnika Langenmantel i rasplesli su se svi čvorovi. Vraca koja se spominje odnosi se na posebnu tradiciju onoga doba: na dan vjenčanja svakome od mladenaca poklanjala se jedna vrpca te se polagala na sjedinjene ruke mladenaca kao simbol ženidbenog veza koji će ih ujediniti za čitav život. Nakon toga Wolfgang i Sophie razriješili su poteškoće i brak je spašen. Njihov sin Hieronimus, postavši kanonik crkve sv. Petra u Augsburgu, odlučio je posvetiti jednu od crkvenih kapela tom događaju te je tako slikar Johann Melchior Georg Schmidtner ostvario jedinstvenu i suggestivnu sliku Marije „koja razriješuje čvorove s pojasa zajedničkog života“. (G. K.)

NOVE KNJIGE U KNJIŽARAMA "JOSIPA TURČINOVICA"

Eufrazijeva 22, 52440
Poreč, Tel: 052 451 784

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o.,
Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342
Prodavaonice:
PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082
PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

Posjetite nas!

Iz ponude izdvajamo:

- prigodne čestitke
- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prva pričest, krizma, vjenčanje)
- veliki izbor svijeća za razne prigode (parafinske, voštane i tekući vosak)
- kolar košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križeve, krunice, kipove, uokvirene slike, svijećnjake, tamjan i tamjanice
- veliki izbor knjiga vjerskih izdavača (molitvenici, katekizmi, priručnici, životopisi svetaca, slikovnice,..)
- božićni assortiman (jaslice, figurice za jaslice,...)
- DVD vjerske tematike za djecu i obitelj

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljika do subote u 06:30

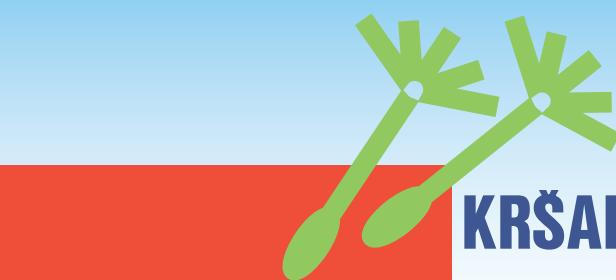
PUTEVIMA VJERE

- srednja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evandelja
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052/ 88 77 11
www.radiolistra.hr

**KRŠAN
SRC - Pristav**

**FESTIVAL
SAMONIKLOG
BILJA**

**26. - 27. 04. 2014.
11 - 19 sati**

**KRAFIFEST
1. 5. 2014.**

12 - 20 sati

